

**FOUR YEAR UNDER GRADUATE (FYUG) PROGRAMME
UNDER NEW EDUCATION POLICY, 2020**

NEPALI

पूर्वोत्तर पर्वतीय विश्वविद्यालय
शिलाङ

**NORTH-EASTERN HILL UNIVERSITY
SHILLONG**

नेपाली स्नातक पाठ्यक्रम

**Syllabus of Four Year Undergraduate Programme
(NEPALI)**

पूर्वोत्तर पर्वतीय विश्वविद्यालय
शिलाङ
NORTH-EASTERN HILL UNIVERSITY
SHILLONG
नेपाली स्नातक पाठ्यक्रम
Syllabus of Four Year Undergraduate Programme
(NEPALI)

Year	Semester	Paper Code	Paper Name	Credit	Marks
1 st Year	1 st semester	NPL-100	नेपाली साहित्यतिहास र काव्य (History of Nepali Literature and Poetry)	4	100
		AEC-120(MIL)	नेपाली भाषा-साहित्यको परिचय (Introduction to Nepali language and Literature)	3	75
	2 ^{ns} Semester	NPL-150	भाषाविज्ञान,काव्यशास्त्र र व्याकरण (Linguistics,Poetics and Grammar)	4	100
		AEC-170(MIL)	नेपाली भाषा-साहित्यको परिचय (Introduction to Nepali Language and Literature)	3	75
2 nd Year	3 rd Semester	NPL-200	(Nepali Culture,Folk Literature and Poems	4	100
		NPL-201	कथा र कथाकार (Story and Story Writer)	4	100
		AEC – 220 (Minor)	साहित्यमा पर्यावरण (Environment in Literature)	2	50
	4 th Semester	NPL-250	नेपाली कथ (Nepali Story)	4	100
		NPL-251	उपन्यास र उपन्यासकार (Novel and Novelists)	4	100
		NPL-252	नेपाली उपन्यास (Nepali Novels)	4	100
		NPL-253	नाटक र नाटककार (Drama and Dramatists)	4	100
			निबन्ध र निबन्धकार (Essay and Essayists)		
3 rd Year	5 th Semester	NPL-300		4	100
		NPL-301	महाकाव्य र खण्डकाव्य (Epic and Long Poems)	4	100
		NPL-302	पूर्वीय काव्य तथा संस्कृत साहित्य (Eastern and Sanskrit Literature)	4	100
		NPL-302 (Minor)	पाश्चात्य समालोचना र वाद (Western Literature and Criticism)	4	100
		NPL-303	नेपाली गद्य र पद्य (Nepali Prose and Poetry)	4	
	6 th Semester	NPL-350	Internship	4	100
		NPL-351	भाषाविज्ञान र भाषापरिवार (Linguistics and Language Family)	4	100
		NPL-352	नेपाली समालोचना (Nepali Literary Criticism)	4	100
		NPL-353	नेपाली लोकसाहित्य (Nepali folk Literature)	4	100
			नेपाली संस्कृति (Nepali Culture)		
4 th Year	7 th Semester	NPL-400		4	100
		NPL-401	शोधविधि र सृजना	4	100

			(Research Methodology and Creative Writing)		
		NPL-402	पूर्वोत्तर भारतको नेपाली साहित्य (Nepali Literature of North-East India)	4	100
		NPL-403	मेघालयको नेपाली साहित्य (Nepali Literature of Meghalaya)	4	100
		NPL-404 (Minor)	प्रयोजनमूलक नेपाली लेखन (Functional Nepali Writing)	4	100
	8 th Semester	NPL-450	गजल सिद्धान्त र नेपाली गजल (Elements of Gazal and Nepali Gazals))	4	100
		NPL-451 (Minor)	अनुवाद साहित्य (Literary Translation)	4	100
		NPL-452	उपन्यास र नाटक (Novel and Drama)	12	300
		NPL-453	शोध (Research Project / Dissertation)	4	100
		NPL-454	साहित्यकार इन्द्रबहादुर राई (Indra Bahadur Rai)	4	100
		NPL-455	साहित्यकार लीलबहादुर क्षत्री (Leel Bahadur Chettri)	4	100
			आधुनिक नेपाली गद्य साहित्य (Modern Nepali Literature)		

NPL - 100
नेपाली साहित्येतिहास र काव्य
(History of Nepali Literature and Poetry)

F.M.100
Credit- 4

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- नेपाली साहित्येतिहास तथा कविता-विकासको इतिहासका विषयमा जान्नु।
- नेपाली कविताको पूर्व-आधुनिक कालको अध्ययन र केही प्रमुख कविहरूको परिचय दिनु।
- नेपाली कविताको आधुनिककालको परिभाषा, अध्ययन, स्वच्छन्दतावादी तथा समसामयिक धाराका प्रमुख कविहरूको परिचय गराउनु।
- पूर्व-आधुनिककाल तथा आधुनिककालका प्रमुख कविहरूको योगदान जान्नु र उनीहरूका विषयमा लेख्नसक्ने क्षमताको विकास गर्नु।

Course Objectives:

- To provide an overview of historical development of Nepali literature and poetry.
- To develop understanding of the importance of Pre- to Modern history of Nepali poetry and introduction of prominent poets.
- To learn the importance of modern history of Nepali poetry and prominent poets (Romantic and Contemporary).
- To develop the understanding and writing skills of poets and their contributions.

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- नेपाली साहित्येतिहासको पृष्ठभूमि, प्रारम्भिक प्रयास, काल विभाजन र नामकरण जान्नु।
- नेपाली कविताको पूर्व-आधुनिककाल तथा माध्यमिककालको परिचय र केही महत्वपूर्ण कविहरूको योगदानका विषयमा जानकारी पाउनु।
- नेपाली कविताको आधुनिककालको परिचय तथा स्वच्छन्दतावादी एवं समसामयिक धाराका केही प्रमुख कविहरूको अध्ययन गर्नु।
- प्राथमिक, माध्यमिक र आधुनिककालका केही प्रतिनिधि कवि र तिनका प्रमुख कविताहरू अध्ययन गर्नु।

Learning Outcome

- Know about the development, background, Initial attempts of Nepali Literature, Periodisation of Nepali literary history.
- Learn about the introduction of Pre-Modern Period of Nepali poetry and the contribution of the poets.
- Know about the Modern Period of Nepali poetry and the contribution of the poets.
- Understand about Prominent Poets of Pre-Modern Period and Modern Period.

एकाइ-१ (Unit-1) नेपाली साहित्येतिहासको विकास :

- (i) नेपाली साहित्येतिहासको पृष्ठभूमि
- (ii) नेपाली साहित्येतिहासका प्रारम्भिक प्रयास
- (iii) नेपाली साहित्येतिहासको कालविभाजन प्रक्रिया र नामकरण

एकाइ-२ (Unit-2) नेपाली कविताको पूर्व आधुनिक काल :

- (i) प्राथमिक काल (परिचय र प्रमुख कवि)
- (ii) माध्यमिक काल (परिचय र प्रमुख कवि)

एकाइ-३ (Unit-3) नेपाली कविताको आधुनिक काल :

- (i) स्वच्छन्दतावादी धारा (परिचय र प्रमुख कवि)
- (ii) समसामयिक धारा (परिचय र प्रमुख कवि)

एकाइ-४ (Unit-4) कवि र काव्य

(i) सुवानन्ददास	—	पृथ्वीनारायण
(ii) भानुभक्त आचार्य	—	चपला अबलाहरू
(iii) मोतीराम भट्ट	—	प्यारा राम
(iv) लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा	—	यात्री
(v) हरिभक्त कटुवाल	—	आकाशका तारा के तारा
(vi) पारिजात	—	म सडक बोल्दै छु

सन्दर्भग्रन्थ

१. उपाध्याय, केशवप्रसाद, **प्राथमिककालीन कवि र काव्य प्रवृत्ति**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९२।
२. उपाध्याय, टेकनारायण र जोशी, वसन्तराज, **स्नातकीय नेपाली साहित्य**, शिलाङ्ग : नेपाली पाठ्यपुस्तक प्रकाशन समिति, सन् २०१५।
३. नेपाल, घनश्याम, **नेपाली साहित्यको परिचयात्मक इतिहास**, सिलगढी : नेपाली साहित्य प्रचार समिति, सन् १९९१।
४. शर्मा, मोहनराज र श्रेष्ठ, दयाराम, **नेपाली साहित्यको इतिहास**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९८९।
५. शर्मा, तारानाथ, **नेपाली साहित्यको इतिहास**, काठमाडौं : सहयोगी प्रकाशन, सन् २००१।

पाठ्यक्रमको उद्देश्य

- भाषाविज्ञानमा लेखन कौशलका आधारभूत अवधारणाहरू विकास गर्न सक्षम हुने छन्।
- लेखनका आधारभूत अवधारणाहरूबारे लेखन, कविता लेखनको सीपको विकास गर्न सक्षम हुने छन्।
- काव्यशास्त्रका मुख्य भिन्नताहरूबारे लेखन सिकने छन् र कवितामा रचनात्मक लेखन विकास गर्न सक्षम हुने छन्।
- नेपाली व्याकरण सिकेर साहित्यिक विधाहरूमा लेखन कौशलको विकास गर्ने छन्।

Course Objectives:

- Develop the fundamental concepts of the writing skill in Linguistics.
- Learn to write fundamental concepts of the writing skill in Poetics.
- Learn to write about the variation of Poetics and develop creative writing in poetry.
- Learn Nepali Grammar and develop the writing skills in literary genres.

पाठ्यक्रमको उपलब्धि

- भाषाविज्ञानको परिभाषा, भिन्नता, नेपाली भाषाका विशेषताहरू र तिनका शाखाहरूबारे जान्नसक्ने क्षमता।
- कविता, कवि, कविताका उद्देश्यबारे जान्नसक्ने क्षमता।
- काव्यशास्त्रका मुख्य भिन्नताहरू र यसका प्रकार(छन्द, अलङ्कार र रस)बारे जान्नसक्ने क्षमता,
- कारक र विभक्ति, सन्धि र समास, उखान र बाग्धारा आदिको क्षमता विकास।

Learning outcomes:

- Ability to know about the definition of Linguistics, distinction, characteristics of Nepali Language and their branches.
- Ability to know about the Poetics, Poet, Poetics Purpose.
- Ability to know about the variation of Poetics and its Types (Chanda, Alankar and Rasa).
- Ability to know about the Nepali Grammar i.e. Case and Case-ending, Compound and Morpheme, Proverbs and phrases.

एकाइ-१ (Unit-1)

भाषाविज्ञान :

- भाषाको परिभाषा, भेद र विशेषता
- भाषा र भाषिका
- भाषाविज्ञानका शाखाहरूको परिचय

एकाइ-२ (Unit-2)

काव्यशास्त्र परिचय :

- कवि र काव्य
- काव्य प्रयोजन
- काव्य हेतु

एकाइ-३ (Unit-3) काव्यशास्त्रका प्रमुख भेद :

- छन्दको परिचय र प्रकार(अनुष्टुप, शार्दूलविक्रीडित, इयाउरे र सवाई)
- अलङ्कारको परिचय र प्रकार(यमक, अनुप्रास, उपमा र रूपक)
- रसको परिचय र प्रकार

एकाइ-४ (Unit-4) नेपाली व्याकरण :

- कारक र विभक्ति
- सन्धि र समास
- उखान र बाग्धारा

सन्दर्भग्रन्थ:

- अधिकारी, हेमाङ्गराज, **पूर्वीय समालोचनाको सिद्धान्त**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९०।
- उपाध्याय, केसवप्रसाद, **साहित्य-प्रकाश**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् २००२।
- थापा, मोहन हिमांशु, **साहित्य परिचय**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९०।
- न्यौपाने, टङ्कप्रसाद, **भाषाविज्ञानको रूपरेखा**, काठमाडौं : जय प्रकाशनसन् २००५।
- पराजुली, कृष्णप्रसाद, **राष्ट्रो रचना मिठो नेपाली**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९८।
- बन्धु, चुडामणि, **भाषाविज्ञान**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् २००४।
- भण्डारी, राजेन्द्र, सम, पारसमणि, **भाषा-साहित्य**, गान्तोक : सहकारी लिमिटेड, सन् २००२।

AEC- 120 (NEPALI MIL)
नेपाली भाषा-साहित्यको परिचय
(Introduction to Nepali Language and Literature)

F.M.-75
Credit- 3

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- नेपाली भाषाको अध्ययन र लेखनको आधारभूत ज्ञानको विकास सम्बन्धी निर्देशन दिनु।
- लेख्दा व्याकरणहरूका त्रुटिबाट जोगिनु, नेपालीका पदवर्ग र झर्ना नेपाली शब्दको प्रयोगका साथै पारिभाषिक र प्राविधिकका बारेमा जानकारी दिनु।
- कथा र निबन्ध लेख्दा सजिलो र सरल बाटाका बारेमा निर्देशन दिनु र व्याख्यात्मक तथा प्रेरक तरिकाले लेख्न समर्थ हुनु।

Course Objectives:

- Develop the basic idea of learning and writing of Nepali Language.
- Learn to avoid the grammatical mistakes, error while writing.
- Enable the expository and persuasive towards essay and story writing on a variety of topics.

पाठ्यक्रमको उपलब्धि

- नेपाली भाषाको सङ्क्षिप्त परिचय, उत्पत्ति र विकासका साथै स्वरवर्ण, व्यञ्जनवर्ण र मात्रा परिचय आदिको स्पष्ट अध्ययन गर्ने।
- व्याकरण(नाम सर्वनाम, क्रियापद, विशेषण, क्रियाविशेषण र अव्यय) आदिको प्रयोग गर्नका साथै झर्ना शब्द, पारिभाषिक शब्द र प्राविधिक शब्दको प्रयोग गर्ने।
- सुन्ने र सिक्ने क्षमताको विकास, विचार तथा भाव व्यक्त गर्ने, कथा र निबन्धको अर्थ र परिभाषा राम्ररी बुझ्न कथा र निबन्ध लेखनप्रति प्रेरणा जगाउन, कथा र निबन्धबीच समानता र भिन्नताबारे जानकारी पाउन।

Learning Outcomes:

- Ability to know about the brief introduction of Nepali Language such as origin, development, meaning, definition and characteristics and also about the vowels, consonants and vowels sign.
- Ability to know the uses of grammar (i.e. Noun, Pronoun, Verb, Adjective, Adverb and infinities) and also about the particular word in parent like words, terminology words and technical words.
- Ability to increase verbal proficiency, listening and learning skill. Encourage and motivate the students to use their willingness to communicate thought and feelings. Able to understand the similarities and dissimilarities between the Story and Essay.

एकाइ-१ (Unit-1) नेपाली भाषाको सङ्क्षिप्त परिचय :

- (i) नेपाली भाषाको उत्पत्ति र विकास
- (ii) नेपाली भाषाको अर्थ, परिभाषा र विशेषता
- (iii) स्वरवर्ण, व्यञ्जनवर्ण र मात्रा परिचय

एकाइ-२ (Unit-2) नेपाली पदवर्ग :

- (i) नाम, सर्वनाम र क्रियापद
- (ii) विशेषण, क्रियाविशेषण र अव्यय
- (iii) झर्ना नेपाली शब्द, पारिभाषिक शब्द र प्राविधिक शब्द

एकाइ-३ (Unit-3) कथा र निबन्ध :

१. कथा :

(i) शिवकुमार राई	—	टीका
(ii) नरबहादुर राई	—	तीतो बिलौना: मीठो मिलन

२. निबन्ध :

(i) रामकृष्ण शर्मा	—	जीवन र साहित्य
(ii) कृष्णप्रसाद ज्ञवाली	—	त्रिफला

सन्दर्भग्रन्थ:

१. उपाध्याय, केसवप्रसाद, **साहित्य-प्रकाश**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् २००२।
२. नेपाल, घनश्याम, **निबन्ध नन्दन**, गान्ठोक, जनपक्ष प्रकाशन, सन् १९९२।
३. उपाध्याय, टेकनारायण र जोशी, वसन्तराज, **स्नातकीय नेपाली साहित्य**, शिलाङ्ग : नेपाली पाठ्यपुस्तक प्रकाशन समिति, सन् २०१५।
४. थापा, मोहन हिमांशु, **साहित्य परिचय**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९०।
५. नेपाल, घनश्याम, **नेपाली साहित्यको परिचयात्मक इतिहास**, सिलगढी : नेपाली साहित्य प्रचार समिति, सन् १९९१।
६. पराजुली, कृष्णप्रसाद, **राम्रो रचना मिठो नेपाली**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९८।
७. शर्मा, मोहनराज र श्रेष्ठ, दयाराम, **नेपाली साहित्यको इतिहास**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९८९।

AEC- 170 (NEPALI MIL)
नेपाली संस्कृति, लोकसाहित्य र कविता
(Nepali Culture, Folk Literature and Poems)

F.M. -75
Credit-3

पाठ्यक्रमका उद्देश्य :

- नेपाली संस्कृति, चाडपर्व र नेपाली संस्कारसँग जोडिने क्षमता प्राप्त गर्न सक्षम हुने छन्।
- लोकसाहित्यको मौलिक अवधारणाको अध्ययन गर्न सक्ने छन्।
- नेपाली कविताहरूप्रति साहित्यिक रुचि जगाउन सक्ने छन्।

Course Objective:

- Develop the connectivity with the Nepali Culture, festival and rituals.
- Learn the fundamental concept of Folk Literature's.
- Develop aesthetic sense and literary taste towards Nepali poems.

पाठ्यक्रमको उपलब्धि

- नेपाली संस्कृतिको परिचय, नेपाली जातिका चाडपर्व, खानपान, गरगहना, वेशभूषा र वाद्ययन्त्रहरूको जानकारी, प्रचलित रीतिरिवाज, संस्कारहरूका बारेमा ज्ञान र विश्लेषण गर्ने।
- नेपाली लोकसाहित्यको सम्पूर्ण ज्ञान सङ्कलन गर्ने, नेपाली लोकसाहित्य(लोककथा, लोकगीत, लोकनाटक)प्रति विद्यार्थीले लेखन सीप अभिवृद्धि गर्ने।
- नेपाली कवितामार्फत आफ्ना भावनाहरू व्यक्त गर्ने, अभिव्यक्ति र लयको प्रयोग बुझ्न र भाषा सुधार गर्ने ज्ञान र क्षमता प्राप्त गर्ने।

Learning Outcomes:

- Know and understand about the Nepali culture, festivals, rituals, traditional ornaments, attires, foods and musical instruments.
- Gather complete knowledge about Nepali folk Literature. Enhance the writing skills of students towards Nepali folk Literature i.e. (folk story, folk song and folk Drama)
- Express their emotion, understand the meaning of words in context, the use of rhyme and articulation and improved Language comprehension.

एकाइ-१ (Unit-1) नेपाली संस्कृति :

- (i) नेपाली संस्कृति(अर्थ, स्वरूप र परिभाषा)
- (ii) नेपाली चाडपर्व (तीज, दसैं, तिहार, लोसार)
- (iii) नेपाली संस्कार (जन्म,मृत्यु, विवाह, गर-गहना, पोषाक, खान-पान, बाजा)

एकाइ-२ (Unit-2) नेपाली लोकसाहित्य :

- (i) लोककथाको परिचय (अर्थ, परिभाषा र प्रकार)
- (ii) लोकगीतको परिचय (अर्थ, परिभाषा र केही प्रमुख लोकगीत)
- (iii) लोकनाटकको परिचय (अर्थ, परिभाषा)

एकाइ-३ (Unit-3) नेपाली कविता :

(i) रामप्रसाद उपाध्याय ज्ञवाली	—	मातृभाषा
(ii) गोपीनारायण प्रधान	—	भाडाघर
(iii) पुष्पलाल उपाध्याय	—	देश महिमा
(iv) अगमसिंह गिरी	—	नचिनिने भएछौ
(v) टेकनारायण उपाध्याय	—	नेपाली भाषा र एक्काइसौं शताब्दी

सन्दर्भग्रन्थ:

१. उपाध्याय, टेकनारायण र जोशी, वसन्तराज, **स्नातकीय नेपाली साहित्य**, शिलाङ्ग : नेपाली पाठ्यपुस्तक प्रकाशन समिति, सन् २०१५।
२. गुरुङ, एम.एम., **बिसिँएको संस्कृति**, दार्जिलिङ्ग : नेपाली साहित्य परिषद, सन् १९९५।
३. घिमिरे, हिरण्य(सम्पा०), **नेपाली संस्कृति सुधा**, असम : गोर्खा उन्नयन परिषद, सन् २०१५।
४. थापा, धर्मराज र सुवेदी, हंसपुरे, **नेपाली लोकसाहित्यको विवेचना** : काठमाडौं : पाठ्यक्रम विकास केन्द्र, सन् १९८५।
५. बन्धु चुणामणि, नेपाली लोकसाहित्य, काठमाडौं : एकता बुक्स, सन् २००७।
६. शर्मा, जनकलाल, **हाम्रो संस्कृति र समाज**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् २००२।
७. शर्मा, मोहनराज र लुइटेल, खगेन्द्रप्रसाद, **लोकवार्ताविज्ञान र लोकसाहित्य**, काठमाडौं : विद्यार्थी पुस्तक भण्डार, सन् २००८।
८. शर्मा, शान्तिराज, **गोर्खाका जातीय संस्कृति**, सिलीगुडी : एन०बी०यू०, सन् २०००।

AEC - 220(Nepali)
साहित्यमा पर्यावरण
(Environment in Literature)

F.M. - 50
Credit – 2

पाठ्यक्रमको उद्देश्यः

- साहित्यको अर्थ, परिभाषाबारे अध्ययन गर्ने छन्।
- पर्यावरणको अर्थ, परिभाषा, महत्व र आवश्यकताको अध्ययन गर्ने छन्।
- साहित्यमा पर्यावरणको भूमिका, साहित्य र पर्यावरणको सम्बन्धको अध्ययन गर्ने छन्।
- विभिन्न लेखकहरूका पर्यावरणसँग सम्बन्धित रचनाहरूको अध्ययन गर्ने छन्।

Course Objectives:

- Acquire to study the meaning and definition of Literature.
- Acquire to study the meaning definition importance and need of environment.
- Acquire to study the role of environment in literature, the relationship between literature and environment.
- Acquire to study the works related chapters to the environment by various authors.

पाठ्यक्रमको उद्देश्यः

- साहित्य र पर्यावरणको अर्थ, परिभाषा, महत्व र आवश्यकताबारे ज्ञान प्राप्त गर्ने छन्।
- विद्यार्थीहरूमा पर्यावरणप्रति जागरुकता विकास हुने छ।
- विद्यार्थीहरूले पर्यावरणसम्बन्धित रचनाहरू पढेर आफ्नो वरपरको संसारलाई राम्ररी बुझ्न सक्षम हुने छन्।
- विभिन्न रचनाहरू पढेपछि पर्यावरणप्रति आफ्नो विचार, भावना र प्राथमिकता प्रकट गर्न सक्षम हुने छन्।

Learning outcome:

- They will gain knowledge about the meaning, definition, importance and need of literature and environment.
- Students will develop environmental awareness.
- After reading the environment related articles the Students will be able to better understand the world around them.
- They will be able to express their thoughts, feelings and preference towards the environment.

एकाइ - १. (Unit -1) साहित्य र पर्यावरणः

- (i) साहित्यको अर्थ र परिभाषा
- (ii) पर्यावरणको अर्थ, परिभाषा, महत्व र आवश्यकता
- (iii) साहित्यमा पर्यावरणको भूमिका
- (iv) साहित्य र पर्यावरणको सम्बन्ध

एकाइ - २. (Unit- 2)

साहित्यमा पर्यावरणः

(i) वसन्त विचार (कविता)	–	लेखनाथ पौड्याल
(ii) ब्रह्मपुत्र पनि...(कविता)	–	गोपीनारायण प्रधान
(iii) कञ्चनजङ्घा र हामी (कविता)	–	मनप्रसाद सुब्बा
(iv) पानीकै विषयमा (निबन्ध)	–	कृष्णप्रसाद ज्ञवाली
(v) चोरी सिकारी र कमलजङ्गको सङ्ग्राम (कथा)	–	देवेन सापकोटा
(vi) लोहितकिनारका गोठ र गोठालाहरू (कथा)	–	पुरुषोत्तम उपाध्याय दाहाल

सन्दर्भग्रन्थ

१. उपाध्याय, मुक्तिप्रसाद, **समीक्षा गुच्छ**, गुवाहाटी : पूर्वायन प्रकाशन, सन् २०२३।
२. छेत्री, राजकुमार, **अक्षरका आयाम**, दार्जिलिङ्ग : मनमाया प्रकाशन, सन् २०२३।
३. दाहाल, पुरुषोत्तम उपाध्याय, **लोहित किनारका गोठ र गोठालाहरू** : गुवाहाटी : पूर्वायन प्रकाशन, सन् २०२३।
४. पौड्याल, लेखनाथ, **ऋतु विचार**, काठमाडौं : अन्नपूर्ण प्रकाशन, सन् १९६८।
५. प्रधान, गोपीनारायण, **आकाशले पनि ठाउँ खोजिरहेछ!**, शिलाङ्ग : नेपाली साहित्य परिषद्, सन् २००७।
६. सापकोटा, देवेन, **परिश्रान्त पृथिवी**, गुवाहाटी : अनुराग प्रकाशन, सन् २०२१।
७. सापकोटा, देवेन, **पृथिवीका सुस्केराहरू**, गुवाहाटी : एन०आर० प्रकाशन, सन् २०२३।
८. ज्ञवाली, कृष्णप्रसाद, **पीपलको छहारी**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९७६।

NPL- 200
कथा र कथाकार
(Story and Story Writers)

F.M.100
Credit- 4

पाठ्यक्रमको उद्देश्यः

- कथाको परिचय, परिभाषा, विकास, वर्गीकरण, तत्त्व र भेदहरूबारे अध्ययन गर्ने छन्।
- नेपाली कथाको कालविभाज, परिचय र प्रवृत्तिको अध्ययन गर्ने छन्।
- नेपाली कथाको आधुनिककाल परिचय र प्रवृत्तिको अध्ययन गर्ने छन्।
- कथाकार गुरुप्रसाद मैनाली, रूपनारायण सिंह र विक्रमवीर थापा र तिनका कथाहरूको अध्ययन गर्ने छन्।

Course objectives:

- To acquire knowledge of introduction, definition, division and features of Nepali short stories, periodic, division introduction and features of Nepali stories, introduction and featuring modern period of Nepali Stories.
- To know about the writer Guru Prasad Mainali, Rup Narayan Singh and BikramBir Thapa and their stories.

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- कथाको परिचय, परिभाषा, विकास, वर्गीकरण, तत्त्व र भेदहरूका बारेमा पूर्ण जानकारी पाएर ज्ञान आर्जन गर्ने छन्।
- नेपाली कथाको कालविभाजन, परिचय, परिभाषा, वर्गीकरण, तत्त्व र भेदहरूबारे पूर्ण जानकारी पाउन सक्षम हुने छन्।
- कथाको प्राथमिक, माध्यमिक र आधुनिककाल परिचय र प्रवृत्तिको सम्पूर्ण ज्ञान पाउने छन्।
- कथाकार गुरुप्रसाद मैनाली, रूपनारायण सिंह, र विक्रमवीर थापाका नासो, बितेका कुरा, दिशान्तर कथाको विषयवस्तुलाई राम्ररी बुझ्न र व्याख्या गर्न सक्ने छन्।

Learning Outcome: Students will be:

- Able to understand the introduction, definition, division and elements of stories.
- Able to understand the periodic division, introduction and period of Nepali Stories.
- Able to understand the writer's feelings and subject matters in the story.
- Able to understand the elements of stories.

एकाइ-१ (Unit-1)

- (i) कथाको परिचय, परिभाषा र विकास
- (ii) कथाको वर्गीकरण र तत्त्वहरू
- (iii) कथाका भेद

एकाइ-२ (Unit-2)

- (i) नेपाली कथाको प्राथमिककाल (परिचय र प्रवृत्ति)
- (ii) नेपाली कथाको माध्यमिककाल (परिचय र प्रवृत्ति)

एकाइ-३ (Unit-3)

- (iii) नेपाली कथाको आधुनिककाल (परिचय र प्रवृत्ति)

एकाइ-४ (Unit-4)

- (i) नासो – गुरुप्रसाद मैनाली
- (ii) बितेका कुरा - रूपनारायण सिंह
- (iii) दिशान्तर - विक्रमवीर थापा

सन्दर्भग्रन्थ

१. उपाध्याय, केशवप्रसाद, **साहित्य-प्र** काठमाडौं काश, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् २००२।
२. थापा, मोहन हिमांशु, **साहित्य परिचय**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९०।
३. बराल, ईश्वर(सं०), **झ्यालबाट**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन १९४०।
४. बराल, रुद्र(सं०), **समकालीन भारतेली नेपाली साहित्य: गति र प्रवृत्ति**, असम : नेपाली साहित्य सभा , सन् २०१९।
५. शर्मा, तारानाथ, **नेपाली साहित्यको इतिहास**, काठमाडौं : सहयोगी प्रकाशन, सन २००१।
६. शर्मा, मोहनराज, **नेपाली साहित्यको सङ्क्षिप्त इतिहास**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन सन् २००४।
७. श्रेष्ठ, दयाराम, **सन्दर्भ र साहित्यको इतिहास**, काठमाडौं : पालुवा प्रकाशनसन् २००४।

NPL- 201
नेपाली कथा
(Nepali Stories)

F.M.100
Credit- 4

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- काथाकार गुरुप्रसाद मैनाली, इन्द्रबहादुर राई र वीरविक्रम गुरुङका कथाको अध्ययन गर्ने छन्।
- गनुसिंह गुरुङ, भवानी भिक्षु र अर्जुन निरौलाका कथा जैसाराको रूप, त्यो फेरि फर्कला र उत्तरदायित्व कथाको अध्ययन गर्ने छन्।
- कथाकार पुष्कर शमशेर, शिवकुमार राई र विश्वेश्वरप्रसाद कोइरालाका कथा- परिबन्द, कस्तो मानिस, सिपाही कथाको अध्ययन गर्ने छन्।
- कथाकार माया ठकुरी, शान्ति थापा र खडगराज गिरी तथा उनका कथाको अध्ययन गर्ने छन्।

Course objectives:

- To acquire knowledge of GuruPrasad Mainali, Indra Bahadur Rai, Puskar Samasher, Shiv kumar Rai, Bishweswor Prasad, BirBikram Gurung and their Stories.
- To acquire the knowledge of writers like Maya Thakuri, Shanti Thapa, and Khadag Raj Giri and their stories.

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- परालको आगो, जयमाया आफूमात्र लिखापानी आइपुगी र टाइपिस्ट कथा राम्ररी बुझ्न र लेख्न सक्षम हुने छन्।
- गनुसिंह गुरुङ, भवानी भिक्षु र अर्जुन निरौलाका कथाको विषयवस्तु राम्ररी बुझ्न र लेख्न सक्षम हुने छन्।
- पुष्कर शमशेर, शिवकुमार राई र विश्वेश्वरप्रसाद कोइरालाका कथाको विषयवस्तु राम्ररी बुझ्न र लेख्न सक्षम हुने छन्।
- माया ठकुरी, शान्ति थापा र खडगराज गिरीका कथाको विषयवस्तु राम्ररी बुझ्न र लेख्न सक्षम हुने छन्।

Learning outcomes: Students will be:

- Able to understand Guru Prasad Mainali, Indra Bahadur Rai, and Bir Bikram Gurung and their Stories; understand the subject matters of GuruPrasad Mainali, Indra Bahadur Rai, BirBikram Gurung, Puskar Samsher, Shiv kumar Rai and Bishweswor Prasad Koirala and their Stories.
- Able to understand writers like Maya Thakuri, Shanti Thapa and Khadag Raj Giri and their stories.

एकाइ-१ (Unit-1)	(i) परालको आगो	-	गुरुप्रसाद मैनाली
	(ii) जयमाया आफूमात्र लिखापानी आइपुगी	-	इन्द्रबहादुर राई
	(iii) टाइपिस्ट	-	वीरविक्रम गुरुङ
एकाइ-२ (Unit-2)	(i) जैसाराको रूप	-	गनुसिंह गुरुङ
	(ii) त्यो फेरि फर्कला	-	भवानी भिक्षु
	(iii) उत्तरदायित्व	-	अर्जुन निरौला
एकाइ-३ (Unit-3)	(i) परिबन्द	-	पुष्कर शमशेर
	(ii) कस्तो मानिस?	-	शिवकुमार राई
	(iii) सिपाही	-	विश्वेश्वरप्रसाद कोइराला
एकाइ-४ (Unit-4)	(i) युद्ध विराम	-	माया ठकुरी
	(ii) अन्तिम संस्कार	-	शान्ति थापा
	(iii) शून्य-विकल्प	-	खडगराज गिरी

सन्दर्भग्रन्थ:

१. अर्याल, भैरवनाथ(सं०), **साझा कथा**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९०।
२. उपाध्याय, टेकनारायण र शर्मा, वशन्तराज(सं०), **स्नातकीय नेपाली साहित्य**, शिलाङ : नेपाली पाठ्यपुस्तक, सन् २०१४।
३. थापा, शान्ति(सं०), **असमेली नेपाली कथा यात्रा**, असम : नेपाली साहित्य परिषद, गुवाहाटी, सन् २००८।
४. बराल, रुद्र(सं०), **समकालीन भारतेली नेपाली साहित्य: गति र प्रवृत्ति**, असम : नेपाली साहित्य सभा, सन् २०१९।
५. बराल, ईश्वर र अन्य(सं०), **नेपाली रचनावली**, शिलाङ : सुमन प्रेस, बडाबजार मेघालय, सन् १९८३।
६. बाङ्गदी इडेन, रिञ्जी(सं०), **शिवकुमार राईका कथाहरूको अध्ययन**, सिलगढी : ग्राफिक्स, सन् २०१८।

NPL- 250
उपन्यास र उपन्यासकार
(Novel and Novelist)

F.M.100

Credit: 4

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- उपन्यासको परिचय, परिभाषा र तत्त्वहरूका बारेमा जानकारी प्राप्त गर्नु।
- नेपाली उपन्यासको विकास, कालविभाजन र विशेषताबारे जान्नु।
- उपन्यासकार रूपनारायण सिंहको परिचय, लेखनशैली, विशेषता र उनको **भ्रमर** उपन्यासको अध्ययन गर्नु।

Course Objectives:

- To acquire knowledge, introduction, definition and elements of Novel.
- To acquire Knowledge and development to Novel and its Period.
- To introduce, writing skills, characteristics and Novel Bhrammar.

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- उपन्यासको परिभाषा, लेखनशैली, विशेषता आदि कुराको जानकारी पाउन सक्षम।
- नेपाली उपन्यासको विकास र कालविभाजनबारे पूर्ण जानकारी।
- उपन्यासको परिचय, लेखन, विशेषता आदि कुराको जानकारी दिन सक्षम।
- उपन्यासको सबै विषयवस्तुलाई राम्ररी बुझ्न र विश्लेषण गर्न सक्षम।

Learning outcomes: Students will be:

- Able to understand the introduction, definition, development and elements of Nepali Novel.
- Able to understand Introduction, writing skills and Characteristics of Novel.
- Able to understand the subject matters of a Novel.

एकाइ-१ (Unit-1) (i) उपन्यासको परिचय र परिभाषा:

(ii) उपन्यासका तत्त्वहरू

(iii) उपन्यासका भेद

एकाइ-२ (Unit-2) नेपाली उपन्यासको विकास परम्परा

(i) प्राथमिककाल (परिचय र प्रवृत्ति)

(ii) माध्यमिककाल (परिचय र प्रवृत्ति)

(iii) आधुनिककाल (परिचय र प्रवृत्ति)

एकाइ-३ (Unit-3) उपन्यासकार रूपनारायण सिंह - परिचय, प्रवृत्ति र योगदान

एकाइ-४ (Unit-4) रूपनारायण सिंह – **भ्रमर**

सन्दर्भग्रन्थ:

१. उपाध्याय, केशवप्रसाद, **साहित्य-प्रकाश**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् २००२।
२. थापा, मोहन हिमांशु, **साहित्य परिचय**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९०।
३. थापा, विक्रमवीर, **टिस्टादेखि सतलजसम्म**, असम : नेपाली साहित्य परिषद, सन् १९८६।
४. बराल, रुद्र(सं०), **समकालीन भारतेली नेपाली साहित्य : गति र प्रवृत्ति**, असम : नेपाली साहित्य सभा, सन् २०१९।
५. लुटेल, खगेन्द्रप्रसाद, **नेपाली उपन्यासको इतिहास**, काठमाडौं : प्रज्ञाप्रतिष्ठान, सन् २०१२।
६. शर्मा, तारानाथ, **नेपाली साहित्यको इतिहास**, काठमाडौं : सहयोगी प्रकाशन, सन् २००१।
७. शर्मा, मोहनराज, **नेपाली साहित्यको सङ्क्षिप्त इतिहास**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन सन् २००४।
८. श्रेष्ठ, दयाराम, **सन्दर्भ र साहित्यको इतिहास**, काठमाडौं : पालुवा प्रकाशन सन् २००४।

NPL- 251
नेपाली उपन्यास
(Nepali Novel)

F.M.100
Credit 4

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- उपन्यासकार लैनसिंह वाङ्गदेल्को परिचय, प्रवृत्ति, लेखनशैली, विशेषता, योगदान र उनको उपन्यास 'मुलुकबाहिर'को अध्ययन गर्ने छन्।
- उपन्यासकार लोकनाथ उपाध्याय चापागाईंको परिचय, प्रवृत्ति, लेखनशैली, विशेषता, योगदान र उनको उपन्यास 'आँधी'को अध्ययन गर्ने छन्।

Course Objectives:

- To introduce the characteristics and contribution of Novelist Lain Singh Bangdel and his Novel Muluk Bahira, and to acquaint student on writing skills, characteristics and contribution of Novelist Lok Nath Upadhaya Chapagain and his Novel 'Andhi'

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- उपन्यासकारको परिचय, लेखनशैली, योगदान र उपन्यासको अध्ययन गर्न सक्षम हुने छन्।
- उपन्यास 'मुलुकबाहिर'का सबै विषयवस्तुलाई राम्ररी बुझ्न र लेख्न सक्षम।
- उपन्यासकारको परिचय, लेखनशैली, योगदान र उपन्यासको अध्ययन गर्न सक्षम हुने छन्।
- उपन्यास 'आँधी'का सबै विषयवस्तुलाई राम्ररी बुझ्न र लेख्न सक्षम।

Learning Outcomes: Students will be:

- Able to understand the concept of Subject matters, development, Characteristics of Novelist Lain Singh Bangdel and his Novel 'Muluk Bahira', develop their writing skills.
- Able to understand introduction, writing skills, Characteristics and contribution of Novelist Lok Nath Upadhaya Chapagain and his novel 'Andhi'

एकाइ-१ (Unit-1) उपन्यासकार लैनसिंह वाङ्गदेल्

- (i) परिचय
- (ii) प्रवृत्ति
- (iii) योगदान

एकाइ-२ (Unit-2) मुलुक बाहिर - लैनसिंह वाङ्गदेल्

एकाइ-३ (Unit-3) उपन्यासकार लोकनाथ उपाध्याय चापागाईं

- (i) परिचय
- (ii) प्रवृत्ति
- (iii) योगदान

एकाइ-४ (Unit-4) आँधी - लोकनाथ उपाध्याय चापागाईं

सन्दर्भग्रन्थ:

- उपाध्याय, लोकनाथ चापागाईं, आँधी, शिलाङ: हेप्पीभेली, सन् १९९९।
- बराल, रुद्र(सं०), समकालीन भारतेली नेपाली साहित्य : गति र प्रवृत्ति, असम : नेपाली साहित्य सभा, सन् २०१९।
- वाङ्गदेल्, लैनसिंह, मुलुक बाहिर, काठमाडौं : रत्नपुस्तक भण्डार, सन्, १९९०।
- शर्मा, तारानाथ, नेपाली साहित्यको इतिहास, काठमाडौं : सहयोगी प्रकाशन, सन् २००१।
- शर्मा, मोहनराज, नेपाली साहित्यको सङ्क्षिप्त इतिहास, काठमाडौं : साझा प्रकाशन सन् २००४।
- श्रेष्ठ, दयाराम, सन्दर्भ र साहित्यको इतिहास. काठमाडौं : पालुवा प्रकाशन सन् २००४।

F.M.100
Credit- 4

- यस पाठ्यक्रममा विद्यार्थीहरूले नाटकको परिचय, तत्त्व, भेद र नेपाली नाटकको विकासबारे अध्ययन गर्नेछन्।
- नाटककारको परिचय, लेखन विशेषता, योगदान र नाटक ‘यो प्रेम’ को अध्ययन गर्नेछन्।
- एकाङ्की नाटकको परिचय र स्वरूपबारे अध्ययन गर्ने छन।

- To provide Knowledge on introduction, definition and development of Drama.
- To acquire the Knowledge on Introduction, writing skills and characteristics of Dramatist Gopal Prasad Rimal and Drama ‘YO Prem’.
- To acquire the knowledge on Introduction and elements of one Act play Drama.

- नाटकको परिचय, परिभाषा, तत्त्व, भेदहरू र विकासबारे बुझेर लेखन क्षमताको विकास।
- नाटककारको परिचय, लेखन विशेषता र योगदानबारे बुझ्ने क्षमताको विकास।
- गोपालप्रसाद रिमाल र उनको नाटकको विषयवस्तु राम्ररी बुझेर लेखन र भन्न सक्ने क्षमता।
- एकाङ्कीबारे राम्ररी बुझेर लेखन सक्षम हुन्छन्।

- Able to understand and write the elements of Drama, writing skills and contribution of Author.
- Able to understand the Author and Subject matters of Drama and One Act Play, and develop writing skills.

एकाइ-१ (Unit-1)

- नाटकको परिचय र परिभाषा
- नाटकका तत्त्वहरू
- नाटकका भेद र नेपाली नाटकको विकास परम्परा

एकाइ-२ (Unit-2) नाटककार गोपालप्रसाद रिमाल

- (i) परिचय
- (ii) प्रवृत्ति
- (iii) योगदान

एकाइ-३ (Unit-3) यो प्रेम - गोपालप्रसाद रिमाल

एकाइ-४ (Unit-4)	एकाइकी नाटक परिचय र स्वरूप र नेपाली एकाइकी नाटकको विकास परम्परा
(i) अँध्यारामा बाँच्नेहरू	- मनबहादुर मुखिया
(ii) माँग	- लीलबहादुर क्षेत्री

सन्दर्भग्रन्थः

१. उपाध्याय, केशवप्रसाद, **साहित्य-प्रकाश**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् २००२।
२. उपाध्याय, केशवप्रसाद, **नेपाली एकाङ्की- भाग -१**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् २००२।
३. उपाध्याय, केशवप्रसाद, **रिमाल व्यक्ति र कृति**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९०।
४. उपाध्याय, टेकनारायण र शर्मा, वशन्तराज(सं०), **स्नातकीय नेपाली साहित्य**, शिलाङ : नेपाली पाठ्यपुस्तक, सन् २०१४।
५. थापा, मोहन हिमांशु, **साहित्य परिचय**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९०।
६. रिमाल, गोपालप्रसाद, **यो प्रेम**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९४।
७. श्रीमल, लक्ष्मण, **भारतीय नेपाली नाटक सञ्चयन**, नयाँ दिल्ली : साहित्य अकादमी सन्. २०१६

NPL- 253

निबन्ध रनिबन्धकार (Essay and Essayist)

F.M.100

Credit-4

पाठ्यक्रमको उद्देश्यः

- निबन्धको परिचय, परिभाषा, तत्त्व, भेदहरू र नेपाली निबन्धको विकासबारे अध्ययन गर्ने छन्।
- निबन्धकार लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा, डा०कुमार प्रधानका निबन्ध- हाई-हाई अङ्ग्रेजी, हाम्रो शब्द भण्डारः एक विचार निबन्धहरूको अध्ययन गर्ने छन्।
- निबन्धकार लोकनाथ उपाध्याय चापागाई, भैरव अर्याल, कृष्णप्रसाद ज्ञवालीका निबन्धहरूको अध्ययन गर्ने छन्।
- निबन्धकार ध्रुवनाथ जोशी, रामलाल अधिकारी, पारसमणि प्रधानका निबन्धको अध्ययन गर्ने छन्।

Course Objectives:

- Able to acquire knowledge of definition, elements and development of Nepali essays.
- To study Essays like Hai-Hai Angreji, PathayaPustakko Shree Ganesh, Hamro Sabda Bhandar.
- Able to acquire knowledge of Loknath Upadhaya Chapagain, Bhairav Aryal, Krishna Prasad Gewali and their Essays.
- Able to study essay of Mani Singh Gurung, Ramlal Adhikari and Raja Narayan Pradhan.

पाठ्यक्रमको उपलब्धिः

- निबन्धको परिचय, विषयवस्तु आदिको अध्ययन र विश्लेषण गर्न सक्षम हुने छन्।
- निबन्धकार लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा, कुमार प्रधानका निबन्धको विषयवस्तु केलाउन सक्षम हुने छन्।
- निबन्धकार लोकनाथ उपाध्याय, भैरव अर्यालका निबन्धको विभिन्न कोणबाट विश्लेषण गर्न सक्ने छन्।
- निबन्धकार ध्रुवनाथ जोशी, केशवराज पिँडाली र राजनारायण प्रधानका निबन्धको विषयवस्तुको विश्लेषण र समीक्षा गर्नसक्ने छन्।

Learning Outcomes: Students will be:

- Able to understand the introduction, definition, elements and development of Nepali Essays.
- Able to understand the essays and subject matter of Laxmi Prasad devkota, Parasmni Pradhan and Dr. Kumar Pradhan.
- Able to understand the essays and subject matter of Lok Nath Upadhaya, Bhairab Aryal Krishana Prasad Gewali.
- Able to understand subject matter and analytical View on essay like Dhruv Nath Joshi, Keshav Raj Pindali and Raj Narayan Pradhan.

एकाइ-१ (Unit-1) (i) निबन्धको परिचय र परिभाषा

(ii) निबन्धका तत्त्वहरू

(iii) निबन्धका भेद र नेपाली निबन्धको विकास परम्परा

एकाइ-२ (Unit-2) निबन्ध र निबन्धकार

(i) लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा	-	नेपाली साहित्यको इतिहासमा सर्वश्रेष्ठ पुरुष
(ii) पारसमणि प्रधान	-	पाठ्यपुस्तकको श्रीगणेश
(iii) डा० कुमार प्रधान	-	हाम्रो शब्द भण्डारः एक विचार

एकाइ-३ (Unit-3) निबन्ध र निबन्धकारः

(i) लोकनाथ उपाध्याय	-	सङ्गीत
(ii) भैरव अर्याल	-	जयभुँडी
(iii) कृष्णप्रसाद ज्ञवाली	-	वसन्त बेला

एकाइ-४ (Unit-4) निबन्ध र निबन्धकार

(i) मणिसिंह गुरुङ	-	ध्रुवनाथ जोशी
(ii) केशवराज पिँडाली	-	खै खै
(iii) राजनारायण प्रधान	-	हास्य

सन्दर्भग्रन्थ

- अर्याल, भैरव, **साझा निबन्ध**, साझा प्रकाशन, सन् १९९०।
- अधिकारी रामलाल, **नेपाली निबन्ध यात्रा**, दार्जिलिङ्ग: नेपाली साहित्य सञ्चयिका, सन् १९७५।
- उपाध्याय, केशवप्रसाद, **साहित्य-प्रकाश**, काठमाडौँ: साझा प्रकाशन, सन् २००२।
- उपाध्याय, टेकनारायण र शर्मा, वशन्तराज(सं०), **स्नातकीय नेपाली साहित्य**, शिलाङ : नेपाली पाठ्यपुस्तक, सन् २०१४।
- थापा, मोहन हिमांशु, **साहित्य परिचय**, काठमाडौँ: साझा प्रकाशन, सन् १९९०।
- सुन्दास, लखवीदेवी, **अकादमी निबन्धावली**, दार्जिलिङ्ग : नेपाली अकादमी उत्तर बङ्ग विश्वविद्यालय, सन् १९८३
- सुवेदी, राजेन्द्र, **स्रष्टा-सृष्टि: द्रष्टा-दृष्टि**, काठमाडौँ: साझा प्रकाशन, सन् १९९०।
- शर्मा, ऋषिराम, **आधुनिक निबन्धमाला**, काठमाडौँ : एकता बुक्स, वि०सं० २०७५।

NPL- 300
खण्डकाव्य र महाकाव्य
(Epic and Long Poem)

F.M.100
Credit: 4

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- खण्डकाव्यको परिचय, परिभाषा, तत्वहरू र विकासबारे अध्ययन गर्ने छन्।
- महाकाव्यको परिचय, परिभाषा, तत्वहरू र विशेषताबारे अध्ययन गर्ने छन्।
- खण्डकाव्यकार लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा र खण्डकाव्य 'म्हेन्दु'को विभिन्न कोणबाट अध्ययन गर्ने छन्।
- महाकाव्यकार भानुभक्त आचार्य र सुन्दरकाण्डको अध्ययन गर्ने छन्।

Course objectives:

- Acquire Knowledge of, elements and development of Long poem, elements and development of Epic
- Acquire the knowledge about Poet Laxmi Prasad Devkota and Long Poem 'Mhendu', Poet Bhanu Bhakta Acharya and Epic Sundar Kanda

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- खण्डकाव्यको परिचय, परिभाषा, तत्वहरू र विकासबारे जानकारी प्राप्त गरेर विभिन्न कोणबाट विश्लेषण गर्न सक्षम हुने छन्।
- महाकाव्यको परिचय, परिभाषा, तत्वहरू र विकासबारे जानकारी प्राप्त गरेर विभिन्न कोणबाट विश्लेषण गर्न सक्षम हुने छन्।
- खण्डकाव्यकार लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा र 'म्हेन्दु' काव्यको अध्ययन गरेर बोल्न, पढ्न, लेख्न र विभिन्न कोणबाट विश्लेषण गर्न सक्षम हुने छन्।
- महाकाव्यकार भानुभक्त आचार्य र सुन्दरकाण्ड काव्यको अध्ययन गरेर विभिन्न कोणबाट विश्लेषण गर्न सक्षम हुने छन्।

Learning outcome: Students will be :

- Able to understand the elements and development of Long Poem and Epic
- Able to understand the Poet Laxmi Prasad Devkota and Long Poem 'Mehendu'.
- Able to understand and explain Poet Bhanu Bhakta Acharya and Epic 'Sundarkanda' from different angles.

एकाइ-१ (Unit-1) (i) खण्डकाव्यको परिचय र परिभाषा
(ii) खण्डकाव्यका तत्वहरू
(iii) खण्डकाव्यको विकास

एकाइ-२ (Unit-2) खण्डकाव्यकार:
(i) माधव घिमिरे - राजेश्वरी

एकाइ-३ (Unit-3) (i) महाकाव्यको परिचय र परिभाषा
(ii) महाकाव्यका तत्वहरू
(iii) महाकाव्यको विकास

एकाइ-४ (Unit-4) महाकाव्यकार लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा र उनको **महाराणा प्रताप** महाकाव्यको अध्ययन

सन्दर्भग्रन्थ:

१. आचार्य, भानुभक्त, **रामायण**, काठमाडौं : भानुप्रतिष्ठान, सन् २०१५।
२. उपाध्याय, केशवप्रसाद, **साहित्य-प्रकाश**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् २००२।
३. उपाध्याय, केशवप्रसाद, **प्राथमिककालीन कविर काव्य प्रवृत्ति**, काठमाडौं: साझा प्रकाशन, सन् १९९२।
४. घिमिरे, माधवप्रसाद, **राजेश्वरी**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९०।
५. थापा, मोहन हिमांशु, **साहित्य परिचय**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९०।
६. लुइटेल, खगेन्द्रप्रसाद, **नेपाली कविताको इतिहास**, काठमाडौं : विद्यार्थी पुस्तक भण्डार, सन् २०००।
७. लुइटेल, खगेन्द्रप्रसाद, **नेपाली काव्य समालोचना**, काठमाडौं : विद्यार्थी पुस्तक भण्डार, सन् २००५।

NPL- 301
पूर्वीय काव्य तथा संस्कृत साहित्य
(Eastern and Sanskrit Literature)

F.M. 100
Credit- 4

पाठ्यक्रमको उद्देश्यः

- काव्यको परिभाषा, काव्यहेतु, काव्यप्रयोजनबारे अध्ययन गर्नु।
- शब्दशक्ति, रससम्प्रदाय र अलङ्कार सम्प्रदायको जानकारी।
- संस्कृत साहित्यको विकासप्रक्रियाको जानकारी।
- उपजीव्य काव्य महाभारत र रामायणको सङ्क्षिप्त जानकारी।
-

Course objectives:

- Acquire Knowledge of elements of Poem, Rasa sampradaya, Sabda Shakti and Alankar Sampradaya.
- To acquire the knowledge of Sanskrit literature and development process.
- To Learn about Ramayana and Mahabharat.

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- काव्यको परिभाषा, काव्यहेतु, काव्यप्रयोजनबारे पढ्न र बुझ्न सक्षम हुने छन्।
- शब्दशक्ति, रससम्प्रदाय र अलङ्कार सम्प्रदायबारे जान्न सक्षम हुने छन्।
- संस्कृत साहित्यको सङ्क्षिप्त इतिहास जान्न सक्ने छन्।
- उपजीव्यकाव्य रामायण र महाभारतबारे बुझ्न र जान्न सक्षम हुने छन्।

Learning outcomes : Students will be:

- Able to understand the definition and elements of poem and develop of their reading and writing skills.
- Able to understand Rasa Sampradaya, Sabda Shakti and Alankar sampradaya.
- To know about history of Sanskrit Literature and development.
- Able to understand brief study of Ramayana and Mahabharat.

एकाइ-१ (Unit-1)	(i) काव्यको अर्थ र परिभाषा (ii) काव्य हेतु (iii) काव्यप्रयोजन
एकाइ-२ (Unit-2)	(i) शब्दशक्ति (ii) रस सम्प्रदाय (iii) अलङ्कार सम्प्रदाय
एकाइ-३ (Unit-3)	(i) संस्कृत साहित्यको सङ्क्षिप्त विकासप्रक्रिया
एकाइ-४ (Unit-4)	संस्कृत उपजीव्य काव्य- (i) रामायण सङ्क्षिप्त अध्ययन (ii) महाभारत सङ्क्षिप्त अध्ययन

सन्दर्भग्रन्थः

१. अधिकारी, हेमाङ्गराज, **पूर्वीय समालोचनाको सिद्धान्त**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९२।
२. उपाध्याय, केशवप्रसाद, **साहित्य-प्रकाश**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् २००२।
३. उपाध्याय, केशवप्रसाद, **पूर्वीय साहित्य सिद्धान्त**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् २०००।
४. थापा, मोहन हिमांशु, **साहित्य परिचय**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९०।
५. लुइटेल, खगेन्द्रप्रसाद, **नेपाली कविताको इतिहास**, काठमाडौं : विद्यार्थी पुस्तक भण्डार, सन् २०००।
६. लुइटेल, खगेन्द्रप्रसाद, **नेपाली काव्य समालोचना**, काठमाडौं : विद्यार्थी पुस्तक भण्डार, सन् २००५।

NPL- 302
पाश्चात्य समालोचना र वाद
(Western Literature and Criticism)

F.M.100

Credit- 4

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- पाश्चात्य समालोचनाको छोटो परिचय र समालोचक एरिस्टोटल, सिगमण्ड फ्रायड र कलरिजको कल्पना सिद्धान्तको अध्ययन गर्ने छन्।
- पाश्चात्य समालोचनाका प्रमुख वाद अन्तर्गत शास्त्रीयतावाद, स्वच्छन्दतावाद, प्रगतिवाद र संरचनावादको जानकारी प्राप्त गर्ने छन्।

Course objectives:

- To acquire knowledge of short introduction of western criticism and critics, Aristotle, Sigmund Fried and Samuel Taylor Coleridge.
- To acquire knowledge and learn the western criticism on Classicism, Romanticism, Realism and Existentialism.

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- पाश्चात्य समालोचनाको सम्पूर्ण जानकारी पाउन सक्षम हुने छन्।
- एरिस्टोटल, सिगमण्ड फ्रायड र कलरिजको कल्पना सिद्धान्तको अध्ययन गर्न सक्षम हुने छन्।
- पाश्चात्य समालोचनाका प्रमुख शास्त्रीयतावाद, स्वच्छन्दतावाद, प्रगतिवाद, संरचनावादको अध्ययन गर्न सक्षम हुने छन्।

Learning outcomes: Students will be:

- Able to understand literature of Western Criticism.
- Able to understand the works and contribution of Aristotle, Sigmund Fried and Samuel Taylor Coleridge.
- Able to understand major theory of Criticism on Classicism, Romanticism, Realism and Existentialism.

एकाइ-१ (Unit-१) (i) पाश्चात्य समालोचनाको सङ्क्षिप्त परिचय

एकाइ-२ (Unit-२) (i) एरिस्टोटल - अनुकरण सिद्धान्त
(ii) सिगमण्ड फ्रायड - मनोविज्ञान
(iii) कलरिज - कल्पना सिद्धान्त

एकाइ-३ (Unit-3) (i) शास्त्रीयतावाद
(ii) स्वच्छन्दतावाद
(iii) प्रगतिवाद

एकाइ-४ (Unit-4) (i) यथार्थवाद
(ii) संरचनावाद
(iii) अस्तित्ववाद

सन्दर्भग्रन्थ :

१. दाहाल, विद्यापति, **पाश्चात्य समालोचना र प्रमुखवाद**, उदालगुडी : दाहाल प्रकाशन, सन् २००४।
२. लुइटेल्, खगेन्द्रप्रसाद, **पाश्चात्य समालोचनाको सिद्धान्त**, काठमाडौं : विद्यार्थी पुस्तक भण्डार, सन् २०१२।
३. लुइटेल्, खगेन्द्रप्रसाद, **पूर्वीय र पाश्चात्य साहित्य र समालोचना सिद्धान्त**, काठमाडौं : विद्यार्थी पुस्तक भण्डार, सन् २०१२।
४. त्रिपाठी, वाशुदेव, **पाश्चात्य समालोचनाको सिद्धान्त, भाग १,२**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९०।
५. सुवेदी, अभि, **पाश्चात्य काव्य सिद्धान्त**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९०।
६. लुइटेल्, खगेन्द्रप्रसाद, **विश्व साहित्यको रूपरेखा**, काठमाडौं : नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान। सन् १९८०।
७. शर्मा, ताना, **पश्चिमका केही महान साहित्यकार**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् २००२।

NPL- 302 (Minor)

नेपाली गद्य र पद्य
(Nepali Prose and Poetry)

F.M – 100

Credit – 4

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- नेपाली साहित्यका निबन्धकार, कथाकार र कविहरूको परिचय र तिनीहरूका विभिन्न विधाहरूको अध्ययन गर्ने छन्।
- नेपाली साहित्यको कविता विधाको अध्ययन र कविहरूको परिचय, काव्यप्रवृत्तिबारे अध्ययन गर्ने छन्।

Course Objectives:

- This course provides an opportunity to study essay, story and poem of various writers, poetry genres of Nepali literature and introduction of poets.

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- नेपाली निबन्ध र निबन्धकारको विषयमा सम्पूर्ण ज्ञान आर्जन।
- नेपाली कथाकारहरूको परिचय, प्रवृत्ति र तिनीहरूका कथाहरूको अध्ययन विश्लेषण गर्न सक्षम।
- नेपाली कविता र कविहरूका कविताको अध्ययन।

Learning outcomes: Students will be:

- Acquire knowledge about Nepali essays and essay writers.
- Learn about Nepali fictionist and able to analyze the study of their stories, poetry of Nepali poets.

एकाइ-१ (Unit-1) नेपाली निबन्ध

(i) आषाढको पन्ध्र	- लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा
(ii) वसन्त बेला	- कृष्णप्रसाद ज्ञवाली
(iii) नेपाली भाषामा उर्दूको छाप	- पञ्जुलाल गुरुङ

एकाइ-२ (Unit-2) नेपाली कथा

(i) त्यो फेरि फर्कला	- भवानी भिक्षु
(ii) एउटा रात बितेपछि	- अर्जुन निरौला
(iii) जैसराको रूप	- गनुसिंह गुरुङ

एकाइ-३ (Unit-3) नेपाली कविता :

(i) लेखनाथ पौड्याल	- सत्य सन्देश
(ii) धरणीधर कोइराला	- साहित्य सुधा
(iii) गोपालप्रसाद रिमाल	- आमाको सपना

एकाइ-४ (Unit- 4) नेपाली कविता :

(i) अविनाश श्रेष्ठ	- नागरिक
(ii) अगमसिंह गिरी	- हाम्रो आकाशमनि पनि हुन्छ उज्यालो
(iii) हरिभक्त कटुवाल	- जो जीन्दगी खै के जीन्दगी!

सन्दर्भग्रन्थ:

१. उपाध्याय, केशवप्रसाद, **साहित्य-प्रकाश**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् २००२।
२. नेपाल, घनश्याम, **निबन्ध नन्दन**, गान्दोक : जनपक्ष प्रकाशन, सन् १९९२।
३. उपाध्याय, टेकनारायणर जोशी, वसन्तराज, **स्नातकीय नेपाली साहित्य**, शिलाङ्ग : नेपाली पाठ्यपुस्तक प्रकाशन समिति, सन् २०१५।
४. थापा, मोहन हिमांशु, **साहित्य परिचय**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९०।
५. नेपाल, घनश्याम, **नेपाली साहित्यको परिचयात्मक इतिहास**, सिलगढी : नेपाली साहित्य प्रचार समिति, सन् १९९१।
६. पराजुली, कृष्णप्रसाद, **राम्रो रचना मिठो नेपाली**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९८।
७. शर्मा, मोहनराज र श्रेष्ठ, दयाराम, **नेपाली साहित्यको इतिहास**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९८९।

NPL- 350
भाषाविज्ञान र भाषा परिवार FM.100
(Linguistics and Language Family)Credet Credet 4

पाठ्यक्रमका उद्देश्यहरू:

- भाषाविज्ञानका शाखाहरू, ध्वनिविज्ञानको उच्चारण, अवयव, वर्गीकरण, वर्णविज्ञानको परिभाषा र वर्णसिद्धान्त, वाक्यविज्ञानको परिचय, प्रकार र अर्थविज्ञानको परिभाषा, अर्थपरिवर्तन आदिको विस्तृत ज्ञान पाउने छन्।
- संसारमा कतिवटा भाषा छन्, वक्ताहरूको सङ्ख्या, क्षेत्र, मानिसले बोल्ने वा जानेका भाषाहरूको पारिवारिक र आकृतिमूलक वर्गीकरण केको आधारमा हुँदो रहेछ आदिबारे जानकारी हुनेछ।

Course objectives:

- Students will get detailed knowledge about the branches of linguistics, phonetics, classification, pronunciation, components, definition of varna vigyan, verna theory, introduction to syntax and its types, definition of semantics and its types of meaning change, and morphological classification of the languages

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- भाषाविज्ञानका शाखा, ध्वनिहरूको उच्चारण अवयव, वर्गीकरण र वर्णविज्ञानको परिभाषा र वर्णसिद्धान्तबारे अवगत हुनेछन्।
- वाक्यविज्ञान र अर्थविज्ञानको परिचय, प्रकार र वाक्यपरिवर्तनबारे ज्ञान सक्षम हुने छन्।
- संसारका भाषाहरूको पारिवारिक र आकृतिमूलक वर्गीकरणको जानकारी हुनेछ।
- संसारका भाषाहरूको विषयमा जानकारी र भाषापरिवारको परिचय, प्रकार र महत्वबारे ज्ञान हुनेछ।

Learning outcomes: Students will be:

- Learn about Phonetics, Pronunciation, Declassification and Morphology definition and Varna theory introduction of Syntax and Semantics, types of sentence changing.
- Know about the language family and Morphological classification, worlds languages and knowledge about the introduction of language families and their importance.

एकाइ-१ (Unit-१)	(i) ध्वनिविज्ञान : उच्चारण अवयव र वर्गीकरण
	(ii) वर्णविज्ञान : परिभाषा र वर्णसिद्धान्त
एकाइ-२ (Unit-२)	(i) वाक्यविज्ञान : वाक्य परिचय र वाक्यका प्रकार
	(ii) अर्थविज्ञान : परिभाषा, अर्थ परिवर्तनका प्रकार
एकाइ-३. (Unit-3)	(i) संसारका भाषाको पारिवारिक एवं आकृतिमूलक वर्गीकरण
एकाइ-४ (Unit-4)	(i) संसारका भाषा परिवारको अध्ययन

सन्दर्भग्रन्थ :

- बन्धु, चुडामणि, **भाषाविज्ञान**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् २००४।
- न्यौपाने, टङ्कप्रसाद, **भाषाविज्ञानको रूपरेखा**, काठमाडौं : जय प्रकाशन, सन् २००५।
- तिवारी, भोलानाथ, **भाषाविज्ञान**, इलाहाबाद : किताब महल, सन् २००२।
- पोखरेल, केशवराज, **सामान्य र प्रायोगिक भाषाविज्ञान**, काठमाडौं : विद्यार्थी प्रकाशन, सन् १९९५।
- राजेन्द्र, भण्डारी र पारसमणि सम, **भाषा-साहित्य**, गान्तोक : सहकारी लिमिटेड, सन् २००८।
- शर्मा, मोहनराज, खगेन्द्रप्रसाद लुइटेल, **आधुनिक भाषाविज्ञान**, काठमाडौं : विद्यार्थी प्रकाशन, सन् २००३।

NPL- 351
नेपाली समालोचना
(Nepali Literary Criticism)

F.M.100
Credit- 4

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- समालोचनाको सैद्धान्तिक परिचय, नेपाली समालोचनाको अर्थ, परिभाषा, प्रकार, विकास र कालविभाजनको अध्ययन।
- नेपाली समालोचनाको परिचय र प्रमुख समालोचकको महत्वपूर्ण योगदानबारे ज्ञान।

Course objectives:

- To know about the theoretical Criticism, Nepali Criticism, meaning, introduction, types, development and Periodization
- Introduce Nepali Critics and study of Knowledge and their important contribution.

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- विद्यार्थीहरूले समालोचनाको सम्पूर्ण जानकारी प्राप्त गर्ने छन्।
- नेपाली समालोचनाको विकास र कालविभाजनबारे अध्ययन गर्ने छन्।
- नेपाली साहित्यमा महत्वपूर्ण योगदान दिने प्रमुख समालोचकहरूको परिचय र तिनीहरूको योगदानको अध्ययन गर्ने छन्।

Learning outcomes: Students will be:

- To get a complete of meaning and definition of Criticism., development and period division of Nepali Criticism.
- Learn about leading critics who have contributed significantly to Nepali Literature and their contribution in Nepali criticism.

एकाइ-१ (Unit-1) समालोचनाको अर्थ, परिभाषा र प्रकार

एकाइ-२ (Unit-2) नेपाली समालोचनाको विकास र काल विभाजन

एकाइ-३. (Unit-3) (क) नेपाली प्रमुख समालोचक:

- (i) मोतीराम भट्ट
- (ii) बाबुराम आचार्य
- (iii) सूर्यविक्रम ज्ञवाली
- (iv) रामकृष्ण शर्मा

एकाइ-४ (Unit-4) (ख) नेपाली प्रमुख समालोचक

- (i) इन्द्रबहादुर राई,
- (ii) कृष्णचन्द्रसिंह प्रधान
- (iii) वासुदेव त्रिपाठी
- (iv) खगेन्द्रप्रसाद लुइटेल

सन्दर्भग्रन्थ :

१. उपाध्याय, केशवप्रसाद , *साहित्य-प्रकाश*, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् २००२।
२. उपाध्याय, चिदानन्द,(सं०) *केही व्यक्ति र व्यक्तित्वहरू*, गुवाहाटी : पुरवाई प्रकाशन, सन् २०२१।
३. खनाल, यदुनाथ, *समालोचनाको सिद्धान्त*, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९७।
४. प्रधान, कृष्णचन्द्रसिंह, *साझा समालोचना*, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९०।
५. प्रसाई, नरेन्द्रराज, *नेपाली प्रमुख समालोचक*, काठमाडौं : एकता प्रकाशन। सन् १९९८।
६. बराल, रुद्र,(सं०) *समकालीन भारतेली नेपाली साहित्य : गति र प्रवृत्ति*, असम : नेपाली साहित्य सभा, सन् २०१९।
७. शर्मा, भट्टराई भुपेन्द्र, *केही द्रष्टा: केही दृष्टि*, काठमाडौं : मनश्री कमलाक्षी, सन् १९९०।

NPL- 352
नेपाली लोकसाहित्य
(Nepali Folk Literature)

F.M.100
Credit- 4

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- लोकसाहित्यको अर्थ, परिभाषा, प्रकार र विशेषता र नेपाली लोकसाहित्यका प्रमुख भेद परिचय र विधाहरूको अध्ययन गर्ने।
- नेपाली लोककथा, लोकगीत, लोकनाटक र लोकनृत्यको परिचय, प्रकार र विशेषता आदिको विषयमा जानकारी पाउन।

Course Objectives:

- To know the folk literature meaning, definition, types and characteristics and to study of major distinction genres of Nepali folk literature.

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- लोकसाहित्यको परिचय, प्रकार, स्वरूप र विशेषताबारे बताउन सक्षम।
- नेपाली लोकसाहित्यका प्रमुख भेद र विधाहरूको परिचय दिन सक्षम।
- नेपाली लोककथा, लोकगीतका सैद्धान्तिकस्वरूपको बोध र प्रकार, विशेषताको जानकारी।
- नेपाली लोकनाटक र लोकनृत्यको परिचय, प्रकार र विशेषताको ज्ञान।

Learning outcomes: Students will be:

- Able to know about the introduction, definition, types, characteristics of Nepali folk literature, major distinctions and genres of Nepali folk literature.
- Understand the theoretical forms of Nepali folktale and folksongs, characteristics of Nepali folk Drama and Dance.

एकाइ-१ (Unit-1)	नेपाली लोकसाहित्य : (i) लोकसाहित्य : अर्थ, स्वरूप र परिभाषा, विशेषता
एकाइ-२ (Unit-2)	नेपाली लोकसाहित्यका प्रमुख भेद र विधाहरूको परिचय
एकाइ-३. (Unit-3)	लोककथा: परिचय, प्रकार लोकगीत: परिचय, प्रकार- झ्याउरे, सँगिनी, देउसी र भैलो, भजन
एकाइ-४ (Unit-4)	लोकनाटक: परिचय, प्रकार लोकनृत्य: परिचय, प्रकार

सन्दर्भग्रन्थ

१. थापा, धर्मराज र सुवेदी हंसपुरे, **नेपाली लोकसाहित्यको विवेचना**, काठमाडौं : त्रि.वि. पाठ्यक्रम विकास केन्द्र, सन् १९९५।
२. पराजुली, कृष्णप्रसाद, **नेपाली उखान रगाउँखाने कथा**, काठमाडौं : रत्नपुस्तक भण्डार, सन् २००२।
३. पराजुली, कृष्णप्रसाद, **नेपाली लोकगीतको आलोक**, काठमाडौं : रत्नपुस्तक भण्डार, सन् १९९५।
४. लुइटेल, खगेन्द्रप्रसाद, **लोकवार्ताविज्ञान र लोकसाहित्य**, काठमाडौं : विद्यार्थी पुस्तक भण्डार, सन् २००७।
५. . लुइटेल, खगेन्द्रप्रसाद, **नेपाली लोककथा, लोकनाटक र लोकोक्ति**, काठमाडौं : विद्यार्थी पुस्तक भण्डार, सन् २००७।
६. . लुइटेल, खगेन्द्रप्रसाद, **लोकवार्ताविज्ञान : सिद्धान्त र विश्लेषण** : काठमाडौं: विद्यार्थी पुस्तक भण्डार, सन् २००७।
७. . लुइटेल, खगेन्द्रप्रसाद, **लोकसाहित्य परिचय**, काठमाडौं : विद्यार्थी पुस्तक भण्डार, सन् २०१२।

NPL- 353
नेपाली संस्कृति
(Nepali Culture)

F.M.100

Credit- 4

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- यो एकाइ नेपाली संस्कृतिको पृष्ठभूमि, परम्परा, अर्थ स्वरूप र परिभाषामा केन्द्रित छ।
- नेपाली समाजका चाडपर्वका विषयमा विस्तृत ज्ञान।
- नेपाली जातिका यावत सांस्कृतिक साधनको पहिचान।
- नेपाली संस्कारको अर्थ, प्रयोजन र नेपाली जातिका प्रचलित संस्कारहरूको अध्ययन।

Course objectives:

- This course focuses on the meaning and definition of the background, traditions of Nepali culture and knowledge about the festivals of Nepalese Society.
- Identify all the cultural tools of Nepali people, the meaning, purposes of the Nepali culture and the study of the popular culture of the Nepalese people.

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- एकाइको अध्ययनपछि विद्यार्थीहरूले नेपाली संस्कृतिको विस्तृत ज्ञान प्राप्त गर्छन्।
- वर्षभरिका चाडपर्वका बारेमा जानकारीबारे व्याख्या गर्न सक्षम हुन्छन्।
- नेपाली जातिका सांस्कृतिक साधनका साथसाथै नेपाली जातिका सम्पद कति छन भन्ने र बताउन सक्षम।
- नेपाली संस्कारको अर्थ, प्रयोजन बताउन र नेपाली समाजमा प्रचलित संस्कारहरूको बारेमा विश्लेषण गर्न सक्षम।

Learning outcomes : Students will be:

- Get detailed knowledge about the surrounding of Nepali culture.
- Able to explain the different kinds of festivals are considered by the Nepalese people.
- Students gain knowledge of cultural resources of Nepali people and also the Cultural Heritage and explain the meaning of rituals prevalent in Nepali Society.

एकाइ-१ (Unit-१) : नेपाली संस्कृतिको अर्थ, स्वरूप र परिभाषा

एकाइ-२ (Unit-2) नेपाली चाडपर्व : रामनवमी, तीज, दशैं, लोसार, तिहार आदि।

एकाइ-३. (Unit-3) नेपाली सांस्कृतिक पहिचान :
वेशभूषा,
गरगहना, खानपान
वाद्ययन्त्र आदि।

एकाइ-४ (Unit-4) नेपाली संस्कार : जन्म, नामकरण, पास्नी, छेवर, विवाह, अन्त्यष्टि आदि।

सन्दर्भग्रन्थ :

१. अधिकारी, गोमा, **नेपाली भाषा र संस्कृति**, मणिपुर : गोर्खा ज्योति प्रकाशन, सन् २०१२।
२. बोरकर, आई यदुराजन, एस.एस, **नेपाली सांस्कृतिक शब्दकोश**, मैसूर : भारतीय भाषा संस्थान, सन् २०११।
३. चामलिङ, 'किरण' पवन र अन्य, **निर्माण संस्कृति विशेषाङ्क**, सिक्किम : निर्माण प्रकाशन, १९९९।
४. गुरुङ, एम० एम०, **बिसिँएको संस्कृति**, दार्जिलिङ : नेपाली साहित्य परिषद, सन् १९९५।
५. घिमिरे, हिरन्य(सं०), **नेपाली संस्कृतिसुधा**, असम : गोर्खा उन्नयन परिषद, सन् २०१५।
६. जनकलाल शर्मा, **हाम्रो संस्कृति र समाज**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् २००२।
७. जगदीशचन्द्र रेग्मी, **प्राचीन नेपाली संस्कृति**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९९।
८. थापा, धर्मराज, सुवेदी, हंसपुरे, **नेपाली लोकसाहित्यको विवेचना**, काठमाडौं : पाठ्यविकास केन्द्र, सन् १९८५।
९. राणा, युद्धवीर, **नेपाली संस्कृति: हाम्रो अस्तित्व**, सिक्किम : निर्माण प्रकाशन, सन् २००६।
१०. शान्तिराज शर्मा, **गोर्खाका जातीय संस्कृति**, सिलीगुडी : एन०बी०यू०, सन् २०००।

शोधविधि र सृजनात्मक लेखन

Credit:4

(Research Methodology and Creative Writing)

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- शोधको अर्थ, महत्व, प्रयोजन, शोधको छनौट, शीर्षक चयन, समस्या कथन, रूपरेखा र शोधप्रस्ताव आदिविषयको जानकारी पाउना।
- शोधसामग्रीको अध्ययन, विश्लेषण, शोधकार्यको प्रस्तुतिकरण, शोधको सङ्गठन गर्ना।
- सृजनात्मक लेखनविधि, परिचय, सामान्य लेखनआदिको ज्ञानप्राप्त गर्ना।

Course objectives:

- Understand the meaning of research, importance, purpose selection of field, selection of Title, selection of the problem statement outline and research proposal etc.
- Study of research materials, analysis, presentation of thesis, organization.
- Study of creative writing methods, introduction general writing etc.

पाठ्यक्रमको उपलब्धि

- एकाइको अध्ययनपछि विद्यार्थीहरूले शोधको अर्थ, परिभाषा, महत्व र प्रयोजनबारे सम्पूर्ण ज्ञान प्राप्त गर्छन्।
- विद्यार्थीहरूले शोधक्षेत्रको छनौट, शीर्षक चयन, समस्याकथन, रूपरेखा तथा शोधप्रस्ताव राख्न सक्षम हुन्छन्।
- एकाइको अध्ययनपछि शोधसामग्रीको विश्लेषण, शोधकार्यको प्रस्तुतिकरण र शोधको सङ्गठन गर्न सक्षम।
- सृजनात्मक लेखनविधि, परिचय, सामान्य लेखनआदिको ज्ञानप्राप्त गर्ना।

Learning outcomes : Students will be able to :

- Gain Knowledge about meaning, significance and purpose of research.
- Formulate topic, select a topic, outline, problem, statement and research proposal.
- Organize a research paper, study the material and analyze the research paper.
- Choose creative writing methods, creative writing introduction, general writing and topics.

एकाइ-१ (Unit-1) : शोधको अर्थ, परिभाषा, महत्व र प्रयोजन

एकाइ-२ (Unit-2) शोध क्षेत्रको छनौट, शीर्षक चयन,
समस्या कथन, रूपरेखा तथा शोध प्रस्ताव

एकाइ-३. (Unit-3) सामग्रीको अध्ययन र विश्लेषण, शोध कार्यको प्रस्तुतीकरण
शोधपत्रको सङ्गठन(अध्ययन, परिच्छेद, शीर्षक)

एकाइ-४ (Unit-4) सिर्जनात्मक लेखन विधि:
सिर्जनात्मक लेखन परिचय, सामान्य लेखन र सिर्जनात्मक लेखन विषय चयन, प्रथम लेखन

सन्दर्भग्रन्थ :

१. शर्मा, मोहनराज र खगेन्द्रप्रसाद लुइटेल, **शोधविधि, काठमाडौं** : साझा प्रकाशन सन् १९९४।

२. शिवाकोटी, गोपाल, **अनुसन्धान परिचय, काठमाडौं** : पाठ्य सामग्री, सन् १९९४।

३. Ghosh, B. N., Scientific Method and Social Research, New Delhi, Sterling Publishers Pvt.Ltd. 1996..

४. Koul, Lokesh, Methodology of Educational Research, New Delhi : Vikash Publishing House Pvt.Ltd., 1984

NPL- 401
पूर्वोत्तर भारतको नेपाली साहित्य
(Nepali Literature of North-East India)

F.M.100
Credit- 4

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- पूर्वोत्तर भारतको नेपाली साहित्यको विकास, विधा, साहित्यकारहरूको परिचय पाउन।
- नेपाली काव्य, कथा, निबन्ध र उपन्यासको समीक्षा गर्ने।
- पूर्वोत्तर भारतको नेपाली उपन्यासको पृष्ठभूमि, परिभाषा जान्ने।
- उपन्यासकार लीलबहादुर क्षत्रीको परिचय, प्रवृत्ति, योगदानको अध्ययन गर्ने।

Course objectives:

- Learn about the development and genres of Nepali Literature of North East India.
- To review Nepali Poems, Stories, Essays and Novels, and background of Nepali Novel in North East India.
- Introduce Novelist Leel Bahadur Chettri and contribution to Nepali Novel

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- पूर्वोत्तर भारतको नेपाली साहित्यको विकास र विधाको पूर्ण ज्ञान प्राप्त।
- पूर्वोत्तर भारतका नेपाली कविहरूको परिचय, काव्यप्रवृत्ति र काव्यकृतिको समीक्षा गर्न सक्षम।
- पूर्वोत्तर भारतको नेपाली कथाको परिचय, परिभाषा, वर्गीकरण, कथाका आवश्यक तत्वहरूबारे जानकारी।
- पूर्वोत्तर भारतका नेपाली उपन्यासकार लीलबहादुर क्षत्रीको परिचय, प्रवृत्ति, योगदान र उपन्यास 'ब्रह्मपुत्रका छेउछाउ' को विश्लेषण गर्न सक्षम।

Learning Outcomes: Students will

- Understand the development and genre of Nepali Literature of North East India.
- Acquire knowledge of Nepali Poets of North East to review their poetic nature and poetic works.
- Gain knowledge on the biographical introduction of the Nepali Novelist Leel Bahadur Chettri and students can analyzed along with his Novel 'Brahamaputraka Cheu Chau'.

एकाइ-१ (Unit-१) : पूर्वोत्तर भारतको नेपाली साहित्यको विकास र विधा

एकाइ-२ (Unit-2) पूर्वोत्तर भारतको नेपाली काव्य:

(i) पद्मप्रसाद उपाध्याय	-	हनुमान-रावण संवाद
(ii) हरिभक्त कटुवाल	-	यो जिन्दगी खै के जिन्दगी!
(iii) पुष्पलाल उपाध्याय	-	रमाइलो तेजपुर
(iv) इन्दुप्रभा देवी	-	देश, जाति, कुरुक्षेत्र आदि

एकाइ-३. (Unit-3) पूर्वोत्तर भारतको नेपाली कथा निबन्ध कथा

(i) डी०टी० जिम्बा	-	कैंची
(ii) तारापति उपाध्याय	-	किताब
(iii) खडगबहादुर कौशिक	-	रिमालनी घाट
(iv) लोकनाथ उपाध्याय	-	मानन्धर

एकाइ-४ (Unit-4) पूर्वोत्तर भारतको नेपाली उपन्यास:

(i) लील बहादुर क्षत्री	-	ब्रह्मपुत्रका छेउछाउ
------------------------	---	----------------------

सन्दर्भग्रन्थ :

१. उपाध्याय, टेकनारायण र जोशी, वसन्तराज, **स्नातकीय नेपाली साहित्य**, शिलाङ्ग : नेपाली पाठ्यपुस्तक, सन् २०१४।
२. उपाध्याय, भीमकान्त, **सर्सर्ती पद्दा**, गौहाटी : नयाँ घुम्ती प्रकाशन सन् १९८३।
३. उपाध्याय, लोकनाथ, **किन रोयो उपमा**, सिलगढी : नई इण्डिया प्रकाशन, सन् २०१४।
४. उपाध्याय, चिदानन्द, (सं०), **केही व्यक्ति र व्यक्तित्वहरू**, गुवाहाटी : पूर्वायण प्रकाशन, सन् २०२१।
५. थापा, शान्ति, **असमेली नेपाली कथा-यात्रा**, असम : नेपाली साहित्य परिषद्, सन् २००८।
६. दाहाल, विद्यापति, **भारतीय नेपाली साहित्यको इतिहास**, उदालहुडी : अधिकारी प्रिन्टर्स, सन् २०१४।
७. देवी, इन्दु प्रभा, **तबेलामा घोडाहरू**, गुवाहाटी : पूर्वायण प्रकाशन सन् २०१८।
८. नेपाल, खेमराज, **पूर्वोत्तर भारतको नेपाली साहित्यको इतिहास**, दिल्ली : साहित्य अकादमी २०२१।
९. सापकोटा, नव, **असमेली नेपाली कविता यात्रा**, असम : नेपाली साहित्य परिषद, सन् २०१३।

NPL- 402
मेघालयको नेपाली साहित्य
(Nepali Literature of Meghalaya)

F.M.100
Credit: 4

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- मेघालयमा नेपाली साहित्यको विकास र विधाको अध्ययन गर्ने छन्।
- मेघालयका नेपाली साहित्यकारहरूको परिचय र तिनका काव्य, कथा, निबन्ध र उपन्यासको अध्ययन गर्ने।
- मेघालयको नेपाली उपन्यासको जानकारी र उपन्यासकार विक्रमवीर थापाको जीवनी, प्रवृत्ति र योगदान जान्ने।
- उपन्यास 'टिस्टादेखि सतलजसम्म' को अध्ययन, विश्लेषण गर्न सक्षम हुने छन्।

Course objectives:

- Know about the development and genres of Nepali Literature in Meghalaya, Nepali writers and their works like Poetry, Stories, Essays and Novels.
- The biographical introduction of the Nepali Novelist Bikram Vir Thapa and the Novel Teesta Dekhi Satluj samma .

अध्ययनको उपलब्धि:

- मेघालयको नेपाली साहित्यको पूर्ण जानकारी।
- मेघालयका नेपाली कविहरूको परिचय र काव्यहरूको अध्ययन विद्यार्थीहरूले गर्ने छन्।
- मेघालयका निबन्धकारका कथा र निबन्ध विधाविद्यार्थीहरूले अध्ययन गर्ने छन्।
- उपन्यासकार विक्रमवीर थापाको जीवनी, कृतित्व, प्रवृत्ति र विभिन्न कोणबाट 'टिस्टादेखि सतलजसम्म' उपन्यास बुझेर विभिन्न कोणबाट समीक्षा र विश्लेषण गर्ने।

Learning Outcomes: Students will

- Learn about the Nepali literature of Meghalaya.
- Study the introduction and Poems of Nepali poets of Meghalaya, Stories, Essays and Fictionist from Meghalaya.
- Study the Novelist BikramVir Thapa's literary works and his Novel 'Tistadekhi Satluj Samma'.

एकाइ-१ (Unit-1) : मेघालयमा नेपाली साहित्यको विकास र विधा

एकाइ-२ (Unit-2) मेघालयको नेपाली काव्य

(i) गोपीनारायण प्रधान	-	ब्रह्मपुत्र पनि
(ii) अनामिका	-	बाजे तिमी यस्ता भएका छौ
(iii) टेकनारायण उपाध्याय	-	विरहलाई आँसुले धोएन

एकाइ-३. (Unit-3) मेघालयको नेपाली कथा र निबन्ध

(i) भोलानाथ गुरुङ्ग	-	सुन्दरी
(ii) गीता लिम्बू	-	बुढाबाको छाता
(iii) कृष्णप्रसाद ज्ञवाली	-	पीपलको छहारी

एकाइ-४ (Unit-4) मेघालयको नेपाली उपन्यास

(i) विक्रमवीर थापा	-	टिस्टादेखि सतलजसम्म

सन्दर्भग्रन्थ :

१. उपाध्याय, टेकनारायण, नेपाली कविताको विकासमा मेघालयको योगदान(अप्रकाशित), पी.एच.डी. शोधग्रन्थ, सन् २०१३।
२. उपाध्याय, टेकनारायण र जोशी, वसन्तराज, स्नातकीय नेपाली साहित्य, शिलाङ्ग : नेपाली पाठ्यपुस्तक, सन् २०१४।
३. उपाध्याय, भीमकान्त, सर्सर्ती पढदा, गौहाटी : नयाँ धुम्ती प्रकाशन सन् १९८३।
४. उपाध्याय, चिदानन्द, (सं०) केही व्यक्ति र व्यक्तित्वहरू, गुवाहाटी : पुरवाई प्रकाशन, सन् २०२१।
५. थापा, शान्ति, असमेली नेपाली कथा-यात्रा, असम : नेपाली साहित्य परिषद्, सन् २००८।
६. दाहाल, विद्यापति, भारतीय नेपाली साहित्यको इतिहास, उदालहुडी : अधीकारी प्रिन्टर्स, सन् २०१४।
७. नेपाल, खेमराज, पूर्वोत्तर भारतको नेपाली साहित्यको इतिहास, दिल्ली : साहित्य अकादमी २०२१।
८. बराल, रुद्र, (सं०) समकालीन भारतीय नेपाली साहित्य: गति र प्रवृत्ति, असम : नेपाली साहित्य सभा, सन् २०१९।
९. नेपाल, खेमराज, पूर्वोत्तर भारतको नेपाली साहित्यको इतिहास, दिल्ली : साहित्य अकादमी २०२१।
१०. लुट्टेल, लीला, नेपाली महिला कथाकार, नेपाल : राजकीय प्रज्ञा-प्रतिष्ठान, सन् २००४।
११. सापकोटा, नव, असमेली नेपाली कविता यात्रा, असम : नेपाली साहित्य परिषद्, सन् २०१३।

NPL- 403
प्रयोजनमूलक नेपालीलेखन
(Functional Nepali Writing)

F.M.100

Credit- 4

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- प्रस्तुत पाठ्यक्रमले निबन्ध लेखन, संवाद, यात्रा- विवरण, जीवनी, आत्मकथालेखन सिकाउने छ।
- पत्रलेखन, सूचनालेखन, आवेदनलेखन, निवेदनलेखन, अन्तर्वार्ता आदिको अध्ययन गर्ने अवसर प्रदान गर्ने छ।

Course Objectives:

- To study about essay writing, dialogue, travelogues, biography, autobiography writing.
- To study about letter writing, information writing, application writing, request writing, interview etc.

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- निबन्धलेखन, संवाद, यात्राविवरण आदिमा रहेका समानता र भिन्नता छुट्टाउन सक्ने छन्।
- जीवनी र आत्मकथालेखन, लेखनकौशलको विकास हुने छ।
- पत्रलेखन, सूचनालेखन, आवेदनलेखन, निवेदनलेखन, अन्तर्वार्ता आदि लेखनकौशललाई आफ्नो जीवनमा प्रयोग गर्न सक्छन्।

Learning Outcomes: Students will be able to

- Analyze similarities and dissimilarities in essay writing, dialogues, travelogues, etc
- Develop writing skills, biography and autobiography.
- Letter writing, Application writing, interview skills can be used in their daily life.

एकाइ-१ (Unit-1) : निबन्ध लेखन
 पुस्तक निरूपण
 यात्राविवरण लेखन

एकाइ-२ (Unit-2) जीवनी लेखन
 महान व्यक्ति, लेखक, कलाकार

एकाइ-३. (Unit-3) आत्मकथा लेखन
 व्यक्तिगत, विशिष्ट व्यक्तित्व

एकाइ-४ (Unit-4) पत्र लेखन, सूचना लेखन, आवेदन लेखन, निवेदन लेखन, संवाद लेखन
 अन्तर्वार्ता

सन्दर्भग्रन्थ :

१. बर्मा, ओंकारनाथ, **प्रशासनिक हिन्दी**, आगरा : उपकार प्रकाशन, सन् २००१।
२. उपाध्याय, केशवप्रसाद, **साहित्य प्रकाश**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् २००२।
३. शर्मा, मोहनराज, **शब्द-रचना र वर्ण-विन्यास**, काठमाडौं: नवीन प्रकाशन, १९९६।
४. सुवेदी, सूर्य, **सिर्जना र दृष्टिकोण**, काठमाडौं: हिमालय बुक्स, सन् २०१४।

NPL - 404(Minor)
गजल सिद्धान्त र नेपाली गजल
(Elements of Ghazal and Nepali Ghazals)

F.M.100

Credit: 4

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- यस पाठ्यक्रमले गजल सिद्धान्त, प्रवृत्ति, लेखनपरम्परा, गजलको विधागत विशिष्टता, सम्बन्धको अध्ययन गर्छ।
- नेपाल तथा भारतमा नेपाली गजल लेखनपरम्परा र नेपाली गजलको विषयमा पढ्ने अवसर प्रदान गर्छ।

Course objectives:

- The course provides an opportunity to study about Ghazal theory, trend of writing tradition, genre specificity and genre relationship and to study about the writing tradition of Ghazal in Nepal and India.

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- गजलको सिद्धान्त, प्रवृत्ति र लेखन परम्पराको विषयमा पढेपछि साहित्यमा गजलको कस्तो महत्व छ भन्ने बारे बुझ्न सक्छन्।
- गजलको विधागत विशिष्टता र विधागत सम्बन्ध पढनाले गजल लेखनप्रति जागरुकता उत्पन्न हुन्छ।
- नेपाली गजल लेखनको परम्परा पढेपछि गजल लेखन परम्पराको इतिहास बुझ्नसक्छन्।

Learning outcomes: Students will be able to:

- Understand the theory, trends and writing tradition of Ghazal one will understand the importance of Ghazal.
- Know about Genre specificities and genre relationships and understand the history of Ghazal.

एकाइ-१ (Unit-1) : गजल: सिद्धान्त , प्रवृत्ति र लेखन परम्परा

एकाइ-२ (Unit-2) गजलको विधागत विशिष्टता र विधागत सम्बन्ध

एकाइ-३. (Unit-3) नेपाल तथा भारतमा नेपाली गजल लेखन परम्परा

एकाइ-४ (Unit-4) नेपाली गजल:

(i) मोतीराम भट्ट	-	प्यारा राम
(ii) लक्ष्मीदत्त पन्त	-	इन्दु
(iii) श्विराज अधिकारी	-	घरको दियो बलेन आमा
(iv) ललिजन रावल	-	चन्द्रमाको छाया

सन्दर्भग्रन्थ;

१. उपाध्याय,डा. जमदग्नी(सम्पा.), गजल सिद्धान्त एवं विकासयात्रा, असम: नेपाली साहित्य सभा, सन् २०१६।
२. उदासी, टीकाराम,गजल सिद्धान्त र नेपाली गजलको इतिहास,नेपाल: अतिरिक्तम प्रकाशन, सन् २००४।
३. दाहाल,डम्बर, स्मृतिप्रवाह-भाग १,(अन लाइन लेखन), असम: दुर्गा दाहाल, सन् २०१८
४. नेपाल, देवी, गजलको शास्त्रीयता नेपाली गजल विगत र वर्तमान(सं.) काठमाडौं: प्रभाती किरण,सन् २००८।
५. प्रणत,शिव रेग्मी,(सम्प.) पूर्वाञ्चलका समसामयिक केही केही गजल, झापा: दमक साहित्य प्रतिष्ठान, सन् २००४।

NPL- 450
अनुवाद साहित्य
(Literary Translation)

F.M.100

Credit- 4

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- प्रस्तुत पाठ्यक्रमले अनुवाद साहित्यको अर्थ, परिभाषा, विकास, अनुवाद विधि अध्ययन गराउनेछ।
- अनुवादको प्रसङ्गिकता र समस्याबारे अध्ययन गर्न अवसर प्रदान गर्ने छ।
- यस पाठ्यक्रम अन्तर्गत हिन्दी-नेपाली तथा अङ्ग्रेजी भाषाका निबन्ध, कथा आदिलाई परस्पर भाषामा अनुवाद गर्ने कौशल सिक्ने छन्।

Course Objectives:

- The Course provides an opportunity to study the meaning, definition, development of translation method, study the relevance and problems of translation literature and the skill of translation into Hindi, Nepali and English essays

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- अनुवाद साहित्यको विषयमा सम्पूर्ण ज्ञान प्राप्त हुने छ।
- हिन्दी निबन्धलाई नेपाली भाषामा तथा नेपाली निबन्धलाई हिन्दी भाषामा अनुवाद गर्न सक्षम हुने छन्।
- अङ्ग्रेजी तथा नेपाली कथालाई परस्पर भाषामा अनुवाद गर्न सक्षम हुने छन्।
- यस पाठ्यक्रम अन्तर्गत हिन्दी-नेपाली तथा अङ्ग्रेजी भाषाका निबन्ध, कथा आदिलाई परस्पर भाषामा अनुवाद गर्न सक्षम हुने छन्।

Learning Outcomes: Students will be able to

- Know the subject of translation is obtained and will be able to translate Hindi essays into Nepali language and Nepali essays into Hindi language.
- Able to translate Nepali Stories into English language and translate English and Nepali stories into each-other language.

एकाइ-१ (Unit-1) : अनुवाद साहित्यको अर्थ, परिभाषा, विकास
अनुवाद विधि, अनुवादको महत्व र समस्या

एकाइ-२ (Unit-2) हिन्दी अथवा नेपाली निबन्धको अनुवाद
(i) आचार्य रामचन्द्र शुक्ल - चिन्तामणि(हिन्दीबाट नेपाली)
(ii) लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा - लक्ष्मी निबन्ध सङ्ग्रह(नेपालीबाट हिन्दी)

एकाइ-३. (Unit-3) नेपाली अथवा हिन्दी कथाको अनुवाद
(i) गुरुप्रसाद मैनाली - नासो (नेपालीबाट अङ्ग्रेजी)
(ii) भीष्म साहनी - भीष्म साहनी प्रतिनिधि कहानियाँ

(हिन्दीबाट नेपाली)
एकाइ-४ (Unit-4) अङ्ग्रेजी अथवा नेपाली कथा अनुवाद
(i) लियो टलस्टय - टलस्टयका सर्वश्रेष्ठ कथा(अङ्ग्रेजीबाट नेपाली)
(ii) शिवकुमार राई - यात्री(नेपालीबाट अङ्ग्रेजी)

सन्दर्भग्रन्थ :

१. अधिकारी, प्रा.डा., इन्द्रविलास, तुलनात्मक साहित्य, काठमाडौं: साझा प्रकाशन, सन् २००८।
२. चौधरी, डा.इन्द्रनाथ, तुलनात्मक साहित्य भारतीय परिप्रेक्ष्य, नयाँ दिल्ली: वाणी: प्रकाशन, सन् २००६।
३. टलस्टय, लियो, टलस्टयका सर्वश्रेष्ठ कथा, दिल्ली: तुलसी पब्लिकेशन, सन् १९९६।
४. देवकोटा, लक्ष्मीप्रसाद, लक्ष्मी निबन्ध सङ्ग्रह, काठमाडौं: साझा प्रकाशन, सन् १९७६।
५. मैनाली, गुरुप्रसाद, नासो, काठमाडौं: साझा प्रकाशन, सन् २००८।
६. रामचन्द्र शुक्ल, आचार्य, चिन्तामणि, आगरा: हिन्दी साहित्य सरोवर, सन् १९९२।
७. राई, शिवकुमार, यात्री, दार्जिलिङ्ग: श्याम ब्रदर्स, सन् १९९१।
८. साहनी, भीष्म, भीष्म साहनी प्रतिनिधि कहानियाँ, नई दिल्ली: राजमकल प्रकाशन, सन् १९९३।

NPL - 451(Minor)
उपन्यास र नाटक
(Novel and Drama)

FM 100
Credit 4

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- नेपाली उपन्यासकार मुक्ति बरालको उपन्यास ‘मालती रोबोट’को अध्ययन।
- नेपाली नाटक सम्राट बालकृष्ण समको परिचय, जीवनी, नाट्यशैली, नाट्य प्रवृत्ति र उनीद्वारा लिखित ‘ध्रुव’ नाटकको अध्ययन।

Course objectives:

- Study Nepali Novelist Mukti Baral's Novel ‘Malati Robot’.
- Introduce Balakrishna Sama's biography, writing style, nature and study of drama ‘Druva’

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- उपन्यासकार मुक्ति बराल र उनको उपन्यास ‘मालती रोबोट’ को सम्पूर्ण ज्ञान प्राप्त गर्न सक्षम।
- नाटककार बालकृष्ण समको विषयमा जानकारी र ‘ध्रुव’ नाटकको विभिन्न कोणबाट विश्लेषण गर्न सक्षम।

Learning outcomes: Students will acquire

- Complete knowledge about Mukti Baral and Novel ‘Malati Robot’.
- Knowledge of dramatist Balakrishna Sama and able to analyze Drama ‘Dhruv.’

एकाइ-१ (Unit-1) उपन्यासकार मुक्ति बराल उपाध्याय
परिचय, प्रवृत्ति र विशेषता

एकाइ-२ (Unit-2) उपन्यास - मालती रोबोट

एकाइ-३ (Unit-3) नाटककार बालकृष्ण सम
परिचय, प्रवृत्ति र विशेषता

एकाइ-४ (Unit- 4) नाटक - ध्रुव

सन्दर्भसामग्री:

१. उपाध्याय, मुक्ति बराल, **मालती रोबोट**, काठमाडौं : साङ्ग्रीला प्रा०लि० सन् १९९९।
२. उपाध्याय, केशवप्रसाद, **सम र समका कृति**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन सन् १९९०।
३. थापा, मोहन हिमांशु, **साहित्य परिचय**, :साझा प्रकाशन, सन् १९९०।
४. बराल, रुद्र(सं०), **समकालीन भारतेली नेपाली साहित्य: गति र प्रवृत्ति**, असम : नेपाली साहित्य सभा , सन् २०१९।
५. लुटेल्, खगेन्द्रप्रसाद, **नेपाली उपन्यासको इतिहास**, काठमाडौं : प्रज्ञाप्रतिष्ठान,
६. सम, बालकृष्ण, **ध्रुव**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन सन् १९९०।
७. शर्मा, तारानाथ, **नेपाली साहित्यको इतिहास**, काठमाडौं : सहयोगी प्रकाशन, सन् २००१।
८. शर्मा, मोहनराज, **नेपाली साहित्यको सङ्क्षिप्त इतिहास**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन सन् २००४।
९. श्रेष्ठ, दयाराम, **सन्दर्भ र साहित्यको इतिहास**. काठमाडौं : पालुवा प्रकाशन सन् २००४।

NPL- 452
शोध
(Research Project/Dissertation)

F.M.100

Credit: 12

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- प्रस्तुत पाठ्यक्रमले जीवनी व्यक्तित्व, कृतित्व, कृतिपरकशोध, कविता, कथा, नाटक उपन्यास, निबन्ध आदिको लघु शोध गर्ने अवसर प्रदान गर्छ।

Course objectives:

- The Course provides an opportunity for short research of biography, personality, creativity, creative research, Poetry, Narrative, Drama, Novel, and Fiction etc.

पाठ्यक्रमको उपलब्धि

- शोधले ज्ञान विस्तार हुन्छ।
- शोध गर्नाले राम्रो ज्ञान प्राप्त गर्ने छन्, निर्णय गर्ने सीप विकास हुने छ।
- शोधले बुद्धिलाई धारणा र सिद्धान्त प्राप्तिको लागि तयार गर्दछ।

Learning outcome: Student will

- Learn to design and work on research proposal to gain better knowledge and develop the decision making skills.
- Prepare for thought provoking understanding of concepts and theories

एकाइ-१ (Unit-1) : जीवनी, व्यक्तित्व र कृतितत्त्व

एकाइ-२ (Unit-2) कृतिपरक शोध

एकाइ-३. (Unit-3) कविता, कथा, नाटक

एकाइ-४ (Unit-4) उपन्यास, निबन्ध, अन्य विधा

सन्दर्भग्रन्थ :

१. शर्मा, मोहनराज र खगेन्द्रप्रसाद लुइटेल, शोधविधि, काठमाडौं : साझा प्रकाशन सन् १९९४।

२. शिवाकोटी, गोपाल, अनुसन्धान परिचय, काठमाडौं : पाठ्य सामग्री, सन् १९९४।

३. Ghosh, B.N., Scientific Method and Social Research, New Delhi, Sterling Publishers Pvt.Ltd. 1996.

4. Koul, Lokesh, Methodology of Educational Research, New Delhi :Vikash Publishing House Pvt.Ltd., 1984

NPL- 453
साहित्यकारइन्द्रबहादुर राई
(Indra Bahadur Rai)

F.M.100
Credit :4

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- यस पाठ्यक्रमले कथाकार, समालोचक र विविध विषयकारूपमा रहेका इन्द्रबहादुर राईको जीवनी, व्यक्तित्व र कृतित्वको विषयमा अध्ययन गर्ने अवसर प्रदान गर्छ।

Course objectives:

- The provide course provides an opportunity to study the biography, personality and work of Indra Bahadur Rai as story teller critic and various subjects.

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- जीवनी, व्यक्तित्व र कृतित्वको विषयमा पढेपछि विद्यार्थीहरूले साहित्यकारको साहित्यप्रतिभाको योगदानलाई स्पष्टरूपमा बुझ्न सक्ने छन्।
- कथाकार, समालोचक, उपन्यासकार र विविध विषयमा इन्द्रबहादुर राईको गुणको अध्ययन गरेपछि विद्यार्थीहरूले विविध साहित्यिक क्षेत्रमा प्रयोग गर्नुपर्ने बाद, तत्त्व, विषयआदिको ज्ञान प्राप्त गर्छन्।

Learning outcomes:

- After learning the biographical personality and works, the students will be able to understand the contribution of Indra Bahadur Rai to Nepali Literature.
- After studying the qualities of narration, critics and various subjects, students will gain knowledge of the elements, themes etc.

एकाइ-१ (Unit-1) : इन्द्रबहादुर राई जीवनी, व्यक्तित्व र कृतित्व

एकाइ-२ (Unit-2) कथाकार इन्द्रबहादुर राई

एकाइ-३. (Unit-3) समालोचक इन्द्रबहादुर राई

एकाइ-४ (Unit-4) विविध विषयमा इन्द्रबहादुर राई

सन्दर्भग्रन्थ :

१. उपाध्याय, टेकनारायण र जोशी, वसन्तराज, **स्नातकीय नेपाली साहित्य**, शिलाङ्ग : नेपाली पाठ्यपुस्तक, सन् २०१४।
२. चन्द्र, सुब्बा टी.बी., **श्री इन्द्रबहादुर राई: व्यक्ति, कृति र कार्य**, सिक्किम: किनार प्रकाशन सन्, २००४।
३. राई, इन्द्रबहादुर, **टिपेका टिप्पणीहरू**, दार्जिलिङ्ग : नेपालीन साहित्य सञ्चयिका, सन् १९६१।
४. राई, इन्द्रबहादुर, **विपना कतिपय**, दार्जिलिङ्ग: दार्जिलिङ्ग : श्याम ब्रदर्स, प्र.सं. २००२।
५. राई, इन्द्रबहादुर, **कथास्था**, दार्जिलिङ्ग: दार्जिलिङ्ग : श्याम ब्रदर्स, प्र.सं. २००२।
६. राई, इन्द्रबहादुर, **कठपुतलीको मन**, दार्जिलिङ्ग: दार्जिलिङ्ग : श्याम ब्रदर्स, प्र.सं. २००२।
७. राई, इन्द्रबहादुर, **पहाड र खोला**, दार्जिलिङ्ग: दार्जिलिङ्ग: श्याम ब्रदर्स, प्र.सं. २००२।
८. राई, इन्द्रबहादुर, **अर्थको पछिल्लि**, दार्जिलिङ्ग: दार्जिलिङ्ग : श्याम ब्रदर्स, प्र.सं. २००२।
९. राई, इन्द्रबहादुर, **आज रमिता छ**, काठमाडौं : साझा, प्रकाशन सन् १९९०।
१०. राई, इन्द्रबहादुर, **लेखहरू र झ्याल**, दार्जिलिङ्ग: दार्जिलिङ्ग : श्याम ब्रदर्स, प्र.सं. २००२।
११. सिंह, गोकुल(प.स.) , **श्री इन्द्रबहादुर राई अभिनन्दन ग्रन्थ**, दार्जिलिङ्ग : श्याम ब्रदर्स, प्र.सं. २००२।

NPL- 454
साहित्यकार लीलबहादुर क्षत्री
(Lil Bahadur Chettri)

F.M.100
Credit: 4

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- यस पाठ्यक्रमले कथाकार, समालोचक र विविध विषयकारूपमा रहेका लीलबहादुर क्षत्रीको जीवनी, व्यक्तित्व र कृतित्वको विषयमा अध्ययन गर्ने अवसरप्रदान गर्छ।

Course objectives:

- The course provides an opportunity to study the biography, personality and work of Leel Bahadur Chettri as story teller critic and various subjects.

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- जीवनी, व्यक्तित्व र कृतित्वको विषयमा पढेपछि विद्यार्थीहरूले साहित्यकारको साहित्य प्रतिभाको योगदानलाई स्पष्टरूपमा बुझ्न सक्ने छन्।
- कथाकार, समालोचक, उपन्यासकार र विविध विषयमा क्षेत्रीको गुणको अध्ययन गरेपछि विद्यार्थीहरूले विविध साहित्यक्षेत्रमा प्रयोग गर्नुपर्ने भाव, तत्त्व, विषय आदिको ज्ञान प्राप्त गर्छन्।

Learning outcomes:

- After reading the biographical personality and works of Leel Bahadur Chettri, the students will be able to understand the contribution of Leel Bahadur Chettri to Nepali literature.
- After studying the qualities of narration, critics and various subjects, students will gain knowledge of the elements, themes etc.

एकाइ-१ (Unit-1) लीलबहादुर क्षत्री, जीवनी, व्यक्तित्व र कृतित्व

एकाइ-२ (Unit-2) उपन्यासकार लीलबहादुर क्षत्री

एकाइ-३. (Unit-3) कथाकार लीलबहादुर क्षत्री

एकाइ-४ (Unit-4) निबन्धकार लीलबहादुर क्षत्री

सन्दर्भग्रन्थ :

- क्षत्री, लीलबहादुर, **बसाइँ**, काठमाडौं: साझा प्रकाशन, सन् २००८।
- क्षत्री, लीलबहादुर, **अतृप्त**, काठमाडौं: साझा प्रकाशन, सन् २००८।
- क्षत्री, लीलबहादुर, **ब्रह्मपुत्रका छेउछाउ**, काठमाडौं: साझा प्रकाशन, सन् २००८।
- क्षत्री, लीलबहादुर, **झ्याउरे पार्टीमा लाग्दा**, काठमाडौं: साझा प्रकाशन, सन् २००८।
- क्षत्री, लीलबहादुर, **प्रतिध्वनिहरू - विस्मृतिका**, काठमाडौं: साझा प्रकाशन, सन् २००८।
- शर्मा, खगेन, **लीलबहादुर क्षत्री जीवनी, व्यक्तित्व र कृतित्व**, असम: नेपाली साहित्य परिषद, सन् २०१२।

NPL- 455

आधुनिक नेपाली गद्य साहित्य
(Modern Nepali Literature)

F.M. 100

Credit: 4

पाठ्यक्रमको उद्देश्य:

- प्रस्तुत पाठ्यक्रमले आधुनिक कथा, उपन्यास, निबन्ध, नाटक विधाहरूको अध्ययन गराउने छ।
- विभिन्न लेखकहरूको परिचय योगदानआदि विषयको अध्ययन गर्ने अवसर प्रदान गर्छ।

Learning objectives:

- The presented course provides an opportunity to overview of modern Fiction, Novels, Essays, Drama and introduction of different authors and contribution to modern Nepali literature.

पाठ्यक्रमको उपलब्धि:

- आधुनिक कथा पढेपछि समाजमा यथार्थको पक्षलाई बुझ्न सक्ने छन्।
- उपन्यास पढेपछि सृजनात्मक विचारको वृद्धि र लेखनकौशलको विकास हुन्छ।
- निबन्धको अध्ययनले आफ्नो विचार अनुभवलाई अरू समक्ष लेखेर प्रकट गर्न सक्षम हुन्छन्।
- नाटकले सुनाइ र पढाइको क्षेत्रलाई वृद्धि गर्छ।

Learning outcomes: Students will be

- Able to understand the reality of the society.
- Develop creative thinking increases and writing skills, able to write thoughts and experiences.

एकाइ-१ (Unit-1) :

कथा साहित्य:

(i) विश्वेस्वरप्रसाद कोइराला	-	विवाह
(ii) गोविन्दबहादुर गोठाले	-	निद्रा आएन
(iii) गीता उपाध्याय	-	जन्मदिन

एकाइ-२ (Unit-2)

उपन्यास साहित्य:

(i) विजय मल्ल	-	अनुराधा

एकाइ-३. (Unit-3)

निबन्ध साहित्य:

(i) रामकृष्ण शर्मा	-	समालोचना
(ii) लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा	-	हाँ-हाँ अङ्ग्रेजी
(iii) शङ्कर लामिछाने	-	एब्स्ट्र्याक्ट चिन्तन र प्याज

एकाइ-४ (Unit-4) नाटक साहित्य

(i) बालकृष्ण सम	-	अमरसिंह

सन्दर्भग्रन्थ :

१. देवकोटा, लक्ष्मीप्रसाद, **लक्ष्मी निबन्ध सङ्ग्रह**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९७६।
२. थापा, शान्ति **असमेली नेपाली कथा-यात्रा**, असम : नेपाली साहित्य परिषद, सन्, २००८।
३. मल्ल, विजय, **अनुराधा**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् २०१६।
४. शर्मा, रामकृष्ण, **सप्त शारदीय**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९७६।
५. सम, बालकृष्ण, **अमरसिंह**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन, सन् १९९८।
६. सुवेदी, राजेन्द्र, **स्नाकोत्तर नेपाली निबन्ध**, काठमाडौं : पूरक प्रकाशन, सन् १९९६।